

Віктор
КИРИЧЕНКО

*Мене
забуло
літо*

Поезії

Харків «Майдан» 2014

УДК 82-14
ББК 84(4Укр)
К 43

*Видається за сприяння та фінансової підтримки
Харківської міської ради*

*Автор висловлює щирі вдячність колективу редакторів,
котрі сприяли створенню збірки «Мене забуло літо»:
Віктору Бойку, Раїсі Вороненко, Олексію Ковалевському,
Ользі Лупол, Валентині Нестеренко, Анатолію Мірошниченку,
В'ячеславу Романовському*

*Особливу вдячність висловлюю великим поетам України —
Степанові Сапеляку, Валерію Замесову, Павлу Гулакову,
Миколі Пивовару, котрі в часи їх земного життя,
ще до часів вічності, долучилися до редагування
моїх збірок поезій*

Художнє оформлення В. А. Носаня

Кириченко В. О.

К 43 Мене забуло літо: Поезії / В. О. Кириченко. — Х.:
Майдан, 2014. — 176 с.
ISBN 978-966-372-626-7

Новій книзі Віктора Кириченка, члена НСПУ, ТАЛ «Слобожанщина», ЛІТО ім. А. П. Чехова, Всеукраїнської спілки письменників-мариністів, притаманна векторність поетичної тематики.

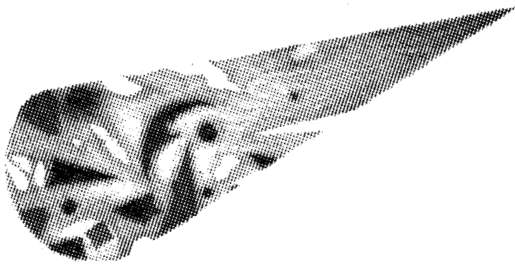
Водночас, відчуваємо добре шановану читачем залюбленість автора в сьогоденний світ, його бажання бути частиною цього світу.

Допитливо вчитуючись в поетичні розділи книги — відчуваємо, наразі, елегійно-ніжне ставлення до природи, небайдужу позицію автора, під час принципову, щодо подій сьогодення, віру в новий день, що прийде невдовзі, чи то ми його відстоюємо. Відчутний пошук поетом нових форм версифікації вірша, що окреслюється силабічним, силабо-тонічним, верлібровими засобами віршування.

УДК 82-14
ББК 84(4Укр)

Гол і доля

ГОЛІ ДОЛЯ

Розпочато дійство посередині:
Якось незвично, чомусь не з початку,
На полі зеленим в блакитній днині
Пурхає кругленько-білява цятка.

Гей-но, хлопці-молодці,
Що шукаєте в дивнім полі?
В його смугастій сорочці
Заховано наші долі.

Чи то вітер розгойдує вир,
Немов з іншого боку місяця,
На трибунах — обличчя, як папір,
Усаджені димо-пластом на місця.

Гей-но, хвилі, людсько-юрмлені,
Волянням сердець керовані,
Підніміте щогли, мрійно-лаштовані,
Напніть вітрила, виро-наповнені.

Приховані зойки злітають до неба,
Поруч — їх подруга, а капела,
У розкриті серця — перемоги стела,
Мов хвиля могутня, чого ще треба?

Гей-но, хлопці-молодці,
Гуртуйтеся в дружнє коло,
Блідо-жовті обличчя навколо,
Наразі, стали червоні.

Ніби накати прибою,
Завзято плескають долоні
Шукачам долі сьогодні...
...Премія від двобою...

ЄВРО-2012

Футбол — чарівник, ця гра п'янка,
Ковтнув хоч крихту, вік не відпуска.

Свято в Європі, феєричності раді:
Україна і Польща змагання приймають.
Гарні команди, фанатів громади
Миті щасливої в Бога благають.

Поле — гравцям, фанатам — трибуни!
Граймо! Гей-гей! Будьмо! Будьмо!

Доля не в моді, є блискавки-вправи:
Атаки по центру, на флангах — прориви.
А на трибунах, мов штурму навали,
М'яч — у воротах, волання, мов зливи.

Сварок немає, футбол об'єднає!
Вболіваймо! Гей-гей! Будьмо! Будьмо!

Хто переможе? Хіба не відомо?
Кожна команда і кожна країна.
Прапор футбольний піднято свідомо:
Євро футбольне — для всіх Батьківщина.
Смак Перемоги, поразок безхмарність —
Куштуймо! Гей-гей! Не забудьмо!

Футбол — чарівник, ця гра п'янка,
Він полонив усіх й не відпуска.

ЄВРО-БУДДА

Вночі — мороз, а вранці — гурт тепла
Спішить до міста, наздожене годину*,
І, позіхаючи, зустрінуть люди днину,
Синиця-сонечко втекла з мого вікна.

Я на шосе вберу очима черги:
Немов автівки їдуть шанувати
Когось на ОПТІ, а кого — не знати,
Чекають їх, як повінь береги.

Торгують люди в кіосках і наметах,
Мов відчайдухи, бо останній день
Їм працювати і співати нам пісень
У місті, на впорядкованих проспектах.

Настане ніч, і ліхтарі-багаття
Висвітлять знані рейдерські ходи:
Автівка, кран й бригада, як завжди,
Везе кіоск в мікрорайон-латаття.

Шикуйся! Городяни і сади!
Від галасу і небу жарко буде:
Із Заходу крокує Євро-Будда,
Зусюд у Харків сунуть поїзди.

Стоять зажурені кіоски і намети:
У Євро-свята — шляхетності прикмети.

* 26 березня час переведено на годину назад.

НЕВІЛЬНИКИ ПОЛЯ

В єдиний подих — сотні голосів,
У вирі — мій, мов золотиста птиця,
Атака, рев — на місці не сидиться,
Завмерло серце, очікує голів.

Чекаю гол, мої думки, мов квіти,
Летять у гру, як сонечко у полі.
М'яч тріпотить, немов шукає долі,
Ми вболіваємо, зросли надії віти.

Ущухли дійства, гомін у юрбі,
А на траві, посередині поля,
М'яч заховався, втік-но із неволі...
...В метро ріка, не видно береги.

«МЕТАЛІСТ», АТАКУЙ!

Ми на матч ідемо, наче в рідну домівку,
І вирує навколо надій падолист.
Вболіваємо й віримо: нині на втіху
Перемогу здобуде наш клуб «Металіст».

«Металіст», атакуй! Ми серцями з тобою,
До снаги тобі стиль чемпіонської гри.
Хай вітрила твої напинають весною
Вірний подих трибун, переможні вітри.

Незрівнянний футбол! Щем у серці проходить,
На трибунах стоять скандування і свист,
Все повітря довкруг уже повниться голом
Блискавичну атаку веде «Металіст».

«Металіст» — чемпіон! В це повірмо затято, —
Допоможуть наснаги і тренерський хист,
Неминучі голи подарують нам свято,
Атакуй, «Металіст», атакуй, «Металіст»!

ГРА

Обожнюю футбольну гру,
У серце старість не беру.

Муштруюсь разом з хлопчачами —
Тренуюсь досі до нестями.

Однак нагадують роки,
Що вже я майстер не такий,

Як був у спеку і дощі, —
М'яча пускав не у кущі,

Надійну стінку пробивав,
Шовкову сітку розкривав!

А ті фінти, підкати, рухи —
Тепер на них не стане духу,

Отак, як зараз, обіграй,
М'яча супернику віддай...

Та вірю все одно в фортуна!
По полю бігаю Перуном,

І поринає в теплий вечір
Футболу віддана малеча...

ФУТБОЛ

Пам'яті В. Шаргородського

По бровці поля ринув ти.
На мить піддавшись на фінти,
Я вслід рвонувся — наздогнати,
Хоч у падінні, та дістати!
І враз змітаю у підкати, —
Й ревуть у захваті ротаті,
Вогненноокі, невгамовні
Трибуни, наче пеклом повні!
Свисток судді — і все в тривозі,
І «стінка», мовби на морозі,
Плече в плече уже стоїть,
І я у ній. І раптом світ
Мені зника. Удар гарматний —
В обличчя прямо! З хрипом, з матом —
Так поквитався потерпілий
Зі мною: в пику що є сили...
Хилюся. Падаю. Не знаю:
Де я і що... І рев зникає.
Й трибуни — як одна потвора —
Не свердлять вже вогненнозоро...
Чого ж хотів я? Не секрет —
Футбол і справді не балет!
Тут б'ють безжально, б'ють відчайно,
Ані краси тут, ані тайни
Високої. Встаю. Не сплю.
Все ж граю. Бо цю гру — люблю.
Люблю — як світ. Святий, ревучий,
Жорстокий, рідний, неминучий...

НОСТАЛЬГІЯ

Якесь забуте, дивне відчуття,
Що був я тут: такі знайомі стіни,
Мовчить спортзал — немов осиротілий.
Бо все чекав, та розвело життя.
І вмить вбігає хлопчаків юрма.
Все загуло, все замигтіло. Ніби
Мене з моїми думами й нема,
Немовби я вже зачерствіла скиба.
Чого ж чекаю? Ось вам — хліб і сіль!
Сіль поту на футболці й смак удару —
В дев'ятку! Ви згадаєте цей хміль
Колись, колись, — то неповторні чари...
Хай многоводням стане многоліття:
В нім тонеш, та є в нім — ковток повітря!

ВЕЧІР ПРОЩАНЬ

Так буває завжди на світанку життя:
Нам розлуки приносять досаду,
Накопичує втому доріг небуття,
І сприймаєм роки як пораду...

Спішимо як один, хто в пухку заметіль,
Де романтики голос потужний,
Як в виставу життя, що дає «Березіль»...
Вечір — чемний, гіркотливо-чуйний.

НИВКИ

На Нивках, на Нивках кульбаб острівці —
Мов зорі на полі зеленім.
А поле футбольне — як душі оці
Людей, сновигаючих в сірому, в темнім...
І сунуть машини... Та душ бур'яни,
Страшніші за усякі потвори,
Встають і гойдаються: їм від весни
Нічого не треба — лиш мору.
І мор вже хитає каштани, юрбу, —
Хоч ті й не вважають чумою
Ні чорний бур'ян, ні гнітючу судьбу...
Кульбабко! Я твій! Я з тобою!
Я також на Нивках мигкий острівець!
Хай сонце ногами футболять, —
Я знаю, що це не кінець, не кінець:
Мене ще не вигнали з поля!
І гру до кінця я зіграю таки,
Бо ще з бур'яном не братаюсь...
На Нивках, на Нивках у думках стрімких
До Бога в надії звертаюсь.

ГОЛ

Поміж тополь приліг.. А десь бриніло:
Матч нелегкий з'їдав потроху сили.
Траві б поспати, та з ченцями бутсів
Вона там править службу відчайдушну.
І я їй співчуваю... Незворушна,
Висока синь, а по штрафнім, як м'яч,
В ворота сонце раптом закотилось...

Як юрмисько ревла!
Як... серденько молилось.

«ФУТБОЛ»

При цвинтарі — нецвинтарний озон,
Громохка хмара, вогко-синє листя,
І сонце усідається на трон
І дивиться на крижів цих узлісся.

Там хлопчаки ганяють у футбол,
Там боротьба замурзана й затята,
Атаку увінчає скоро гол, —
Літають п'яти, наче ластів'ята...

Не забуття, а руху, герцю, слави!
Між смертю і життям такі забави
За мить до апокаліпсису, може,
Літає сонця м'яч непереможний.

ДРУГЕ ДИХАННЯ

Біжу — собі на радість чи біду?
Попереду — плащівки з дедерону,
Довжезне коло, ледве не впаду...
Нарешті — і ворота стадіону.

І блискавка в очах, і мерехтіння,
Дерева майорять, кущі навкіл,
Суглоби пута обвили цупкі.
...Звалився в сніг. О радісне падіння!

В нім — тиша й спокій, і безодня світла!
Не підведусь ніколи, хай що є,
Нехай команди тренер подає,
Я збайдужів до нього, як до світу!

Футболка змокла, голова гуде,
Але... встаю, й життя — ясне довкола,
І дихання глибоке, — а не кволе,
Йй за колом коло знову біг веде.

Сміється сонце і зника сумне...
І тренер підбадьорює мене:
— Футбол, — говорить, — друже, річ така:
Ковтнув хоч крихту — вік не відпуска!

ЗОЛОТІ ВОРОТА

І знов каштани, мов казкові вісті,
Свічками сяють у зеленім листі.
Мій білопінний, мій духмяний цвіт,
Стоїш під захистом ти Золотих Воріт!
Від кого? Від людей, що мешкають довкола —
В квартирах і... в віках? Далеко Дике Поле
Сягнуло — до кафе «Пантагрюель»,
До княжих, недоторканих земель.
Та й справді недоторканих хіба?
Он зирка з-за воріт збатиєна судьба.
О муко! О віки! Тринадцятий... Двадцятий!
...Каштани розцвіли, немов віщують свято.
Чи буде свято в нас? Чи будемо ми в ньому —
В сподіванім, своєму, нечужому?
Заполонило знов незвідане, навальне,
Заморське, неосмислене, безжальне.

А втім, ворота звичній відчиняєм долі:
Чужинське — нагорі, а рідне — знову долі.
Топчіть його, топчіть — по силі і по праву, —
Свободи чисте тло, ще чисте й нелукаве.
Здалась без бою чом стара фортеця волі?
Чом правлять крамарі, бездухі, мертвочолі?
Кричать, кричать віки, щоб Золоті Ворота
Ми на замки взяли. Щоб не пройшла марнота!

...Навколо — цвіту дзвін, симфонія каштанна.
Ворота Золоті. Сучасність невблаганна...

НА СТАДІОНІ

*Гравцям кийівського «Динамо»
з вдячністю*

На стадіоні різні кольори —
То осінь, осінь сяє на трибунах.
Полощуться на вітрі прапори,
Бринять в повітрі вже нелітні луни.
Літають бистрі зграйки голубів,
Кричать уболівальники щасливі.
Забито гол... Чому ж, чому ж мій спів
На нотки знов збивається журливі?
Бо — осінь. Бо зима обірве гру,
А декому ж вона — життя усеньке...
Тополю вітер нахилив стару,
І вйока мені в грудях щось легенько.
Нічого! Був колись я футболіст,
Тепер — уболівальник. Що ж, нічого...
Як звихрюється раптом падолист,
Коли завершено атаку голом!

МІЖСЕЗОННЯ

Осиротіло поле ігрове;
Лише трава й розмітні білі смуги,
І м'яч, моїм синам ровесник,
І вітер, що розсурмлено гуде

Про холоди і снігові одежі,
Оту Недолю — матінці-Землі,
І про світи — могутні і безмежні...
Поодинок в світі, мовби сироті:

Боюсь, що вир безжалісно розтопче
Слабку надію... залишено сліди!
Бо недарма — уболівальник-хлопчик
Зліз на паркан і зазира сюди.

Для нього все — і радісне, і дивне,
І враз до нього лащиться трава,
А світ безкрайї обрій відкрива...

В нім гуркотять і оплески, і мрії,
На полі — боротьба, голи — неначе зливи,
І слава, слава — у майбутнє рине...

Рости, Весно

РОСТИ, ВЕСНО!

На густі парости сливолозу,
Стіна біла, мов пахуча квітка,
Присіла маленька бджілка
Напоїти спрагу.

Як дитина, не взмозі пити:
Могутні квітів тичинки,
Як вершники, навшпиньки.
Бджілка — голосити.

Брала вона прадавні геноми —
І одразу з'являлися сили,
Бо пергою вкривалися крила,
Чи взмозі злетіти?

А джміль, як винищувач, злітає,
З квітки на квітку — приквітнися,
Нектару смачного напився.
Ловко хазяйнує.

Басовито — джміль, тоненько — бджілка,
Вітрець-диригент підспіває,
Сонечко сонячно підсвічує:
— Рости, Весно!

22.04.2012 р.

ТАЄМНИЦІ ЖИТТЯ

1. Багаття

В долонях моєї пам'яті,
Де зарошені трави некошені,
Де дитинства блукають коні,
Царюють пахощі м'яті.

І хоча немає вогнища —
Багаття батьківської турботи,
Та лишилося відлуння — спогади,
Що в сьогодні мені захища.

2. До життя

До серця — близько, в часі — далеко:
Хочеться день обійняти,
Трішечки минуле пригадати,
Послухати, як кличе лелека.

Світленько — на ранок, сонячно — на щастя.
Із роси та трави — до неба:
Я, мов жайвір, — злетіти потреба...
...В долонях пам'яті ще зеленіє листя.

16.05.2012 р.

ВЕЛОСИПЕДИСТ І ВІТЕР

Раптом вітер промчав повз хату,
Засичав, ще й загув, завив.
Згодом, ніби міцним накатом,
Село навпіл і розділив.

Що ліворуч, то обрій світла,
І ранкова краса надій,
Що — праворуч, вже темінь квітла,
Серед неї — сліди подій:

Дві стежини лягли у полі,
Чи дві долі втекли від лих?
Поза обрій пішли тополі,
Час вбираючи, серед них

Мерехтливо — таємне дійство:
Чулий подих і зблиск коліс,
Перехрестям одразу тісно,
Як на крилах, він вир приніс

Це маленьке слабке дівчатко,
Мабуть, має кмітливий хист,
Осідлала ж бо коліщатка —
Й привид ось велосипедист...

9.03.2012 р.

ВІЧНЕ СВІТЛО

Відкриваю фіранок браму.
За вікном — зоряниці світла,
То ранкова пора заповітна
Зазира до мого храму:

На царини моєї любові,
Ця частинка жаркого літа
Осяває оселю привітно,
Де примари є вечорові.

На столі маленьке люстерко
Оком зблискує тьмянуvато,
Диво-сонце зайшло до хати:
Враз нічні поторочі меркнуть.

Перед вічністю світло — тіні,
На обжинках смутної ночі,
Мов збуваються сні пророчі:
Я відразу став на коліна.

Вічне світло розкрилює крила:
Свої пазури ніч відпустила.

ПОГУК СЕЛА

Де зорепад здіймає крила,
В гаях — некошена трава,
В обіймах степу, мов замліло,
Село моє — Молодова.
Іще не спить, лише зітхає,
Скотилось сонце за поля,
А череда в степу блукає:
Батіг вицвюохує здала.

І тиша, мов ворожка, тиша
Підсіла чемно в гурт жіночий,
А вечір — сутінки колише,
Зірки у небі — очі ночі.
Мене лоскоче, коли сниться
У місті — віковинь далека:
Пшениця в полі колоситься,
А за селом гука лелека.

Я відчуваю докір птиці.
Враз серце боляче стиска;
Моє дитинство — у щиріці,
Самітна журиться ріка.
А місяць погляда похмуро,
Колись сміявся залюбки:
Чи повернуся? Ні — я — джура...
...Він не подасть мені руки.

НА ВАРТІ — ТИША

На ранок тиша залишає варту,
Бо сон шляхів розбуркали колеса:
Потік автівок топче сонні плеса.
На лавочці, в садочку, за вікном
Дрімає ніч під зоряним рядном...
...І ранок росами вже наповняє квартиру.

Сьорбнуло місто жадібно росу,
А двірники, немов сторожа ночі,
(Пиячити вночі таки були охочі)
Визбирують на смітниках пляшки.
Собаки розляглися залюбки,
І сонця промені довершують красу.

Небесна синь вкутушкала дахи,
Не тіні ночі, перші перехожі,
Пливуть собі, на ластів'яток схожі.
Майнув у ранку полохливий птах,
Іще дрімають в селах і містах,
В квартирах-гніздах сонні дітлахи.

10.06.2012

* * *

Із чого іграшки? З металу, скла?
Лежать в садочку, літо поскладало.
А поруч — сум, бо вперто замітала,
Зльднила все безжалісно зима.

Дмухкоче вітер хижо іздаля,
Бринить на гілці китиця забута,
Весни ознака, розпачу спокута?
Дріма іще нескорена земля.

Гей, місяцю, хоч золотом твоїм
Залито все навкруг й не має краю
Оцій красі, та я не проміняю
Твої скарби на мій духмяний дим.

Стовпи димів сягають до хмарин:
Плечима мов, підперли димарі
Зірки і небо в місячній порі...
...Пашить черінь, царює соно-плин.

Дими в безодню — теплі і могутні,
А пахощі — таємні, незабутні...

2.03.2012

О Н О В Л Е Н Н Я

У дуба вирву з бороди
Зелену гілку — й на горище,
А потім ще — до холодів
Створився — віник-батожище.

В неділю лазню натоплю,
Каміння просить ківшик квасу.
Напруга зникла — віджену
Турботи давні, нема спасу.

Відразу думки, мов у вирій,
Часу зупинена хода,
Дубових пахощів сузір'я...
...Береться парою вода.

Разом із парою — і тіло
В повітрі висить, я лечу...
...Іще хлюпнути закортіло,
А віник ляска по плечу.

В тумані таємничі тіні
Зникають, ніби назавжди...
Щоб набирали м'язи сили —
На себе ллю відро води.

16.08.2013 р. Харків

ВІКИ ОЗВАЛИСЯ

Опівдні задрімала спека,
Враз місто радісно зітхнуло:
Відлуння гомону далеке
Вже піросло, немов відчуло,

Що ніч надішле прохолоду,
А море — в блискоті барвистім,
То місяць сипле срібло в воду,
В порту — музики голосисті.

Не гіркота, гірчинка в серці:
— Невже здавен жили тут люди
І грілися, як ми, на сонці?
...Віки озвались: — Вічність всюди...

12.07.2012. Євпаторія

* * *

Пізній вечір, ми наодинці:
Вдвох, та тільки розділені склом.
Стіл, папір — у моїй світлиці,
Чула Ялта не спить за вікном.

Море всіх загойдає, друже...
Чи насниться цей сонячний день?
Місяць небо, мов землю, плужить,
А цикади співають пісень.

На стежині, що місяць виткав,
Поза обрій вона пролягла,
Усміхнулась морська царівна,
Мов кохана моя прийшла...

...Залишилися вдвох серед літа:
Ялта, я — нас коханням сповито.

17.07.2012. Ялта

В ПОШУКАХ ЩАСТЯ

Брала хвиля своє ДНК —
Й на пісок — лишила малюнки.
Хоч на мить, бо не дуже тривка
Ця картина — свої лаштунки

Забирає безмежне море,
Тягне, тягне до себе хвилі,
І мене, як дитину, огорне
У сувої солоно-білі.

А на березі якось дивно
Утворилися рівні плинні:
Пресували ті хвилі вміло —
Не знайти рівчаків, щілини.

Я босоніж по цій стежині
Росянисте шукаю щастя,
Та в ранковій, чарівній сині
Всі надії мої — передчасні:

Бо недовге життя візерунків,
Розлучилася вдача зі мною...
...Я даремно шукаю дарунків
На вузесенькій смужці прибою.

19.07.2012 р.

ОСТАННІ СНІГОВІЇ

*«...Співчуваю мешканцям вашої
вулиці: щоденно по ній, повз череду
кіосків, проходять до метро
понад 60 000 городян».*

Із бесіди з помічником депутата
Міськради Жовтневого району
м. Харкова

I

Надворі — дощ.
Цей дощ такий самітний,
В дашок стукоче,
Мов проситься до хати.
Зими — втікач,
Бо сніговій холодний,
Мабуть, востаннє,
Хоче наздогнати...

Завмерли вулиці,
Вже панцир льодяний,
Неначе доля,
Розпростер обійми.
Надію маємо,
Чи-то букетик мрій?
Весна прокинулась:
Нарешті в місто прийде.

II

Серед подій,
(Вбирає їх вікно),
Стоять в неоні
Кіоски та базари.
Торгівки в них
Не грають в доміно,
Бо натовп суне,
Ніби яничари,

Змітає все.
Бач, полиці пусті:
Останній буханець
Морга підсліпувато.
Лишень хмарини,
Як незвані гості,
Та справу знають,
Ще мають вістувати.

Це дивна гра:
У прикупі — надія.
Чи місто виграва?..
...Куйовдять сніговії.

22.03.2013 р.
Харків

ВІДЛУННЯ ВІЙНИ

У Мерефу, як додому,
Бо Мерефа — мати.
Про журбу свою — нікому,
Маю їй сказати.

Мжа-річенька заміліла,
Річенька рідненька,
На чужині серце гріла,
Як ненька старенька.

Нові ранки і тумани,
Тумани новітні,
І будинки, і паркани —
Обрії амбітні.

Та не кряче над водою,
Вутиця не кряче,
Осока в ставку — стіною,
Плесовиння плаче.

Ще з війни — у муловинні,
Доки їй лежати,
Вибухівка там чи бомба?
То й сумують хати.

Пам'ятають, як згадають,
Про війну і втрати,
Страшні згадки насувають,
Журяться, мов мати.

Заднівило. Зійшло сонце,
Сонечко зігріло,
Бо онуки — до віконця,
Гуляти кортіло.

Як же бомба у воронці?
Бомба іржавіє...
...Сіра вутиця в осоці
Гніздесенько зів'є.

А на осінь вутенята,
Підросли, мов з жита,
Вже навчились бісенята
У кліні летіти.

Будуть весни, мов на оці,
У Мерефі — літо,
В муловинні, на осоці,
Вже гніздечко звито...

* * *

Збирає погляд іздала:
І хату і село далеке,
Де мій турботливий лелека
Збирає на гніздо гілля.

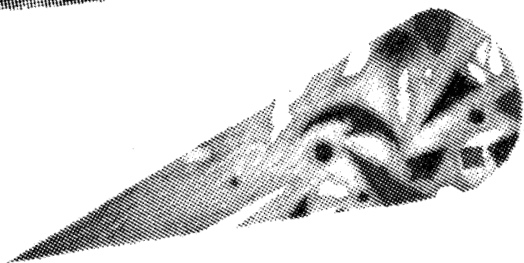
Іде в теплицю молодиця,
Щоби придобрити розсаду,
І квіти, і... свою досаду,
У самоті їй не сидиться.

Постукає так лунко-лунко
Вночі — півмісяць — у вікно,
Немов чекає він давно
Весняних довгих поцілунків,

І радість, й сльози, бо життя
Барвисте — холоди і спека...
Пізніше, як завжди, лелека
В капусту принесе дитя.

Харків, 14.04.2013 р.

Багатство

БАГАТСТВО

На леваді, поза хатою,
Місяць сяйно сіє срібло.
Може, стане хата багатою?
Все з'їда сьогодення прірва.

Може срібло, а може, душі,
Заметуть металеві мітли,
Де проспектами відчайдушно
Ліхтареве блукає світло.

У полоні, без супротиву
Опиняються чуйні люди.
Серед ночі насниться диво:
Моя хата, де щастя буде.

Не життя в місті — виживання,
Тут кіоски, як хижі зграї.
Тихе «Ох» — то моє зітхання,
Чи село мене пригадає?

Чи насниться той шлях додому,
Де сусіди замісять глину,
Золоту вже стелять соломі,
В небі тісно буває співу...

Маю срібло, та на балконі,
Сипле місяць, тепер щербатий,
Десь дитинства блукають коні,
Сивиною я став багатий.

27.07.2013 р. Харків

* * *

Ті, що в минулім, так довго гнітили...
Музика з неба, а не сніговії,
Душу і небо навколо накрили.
Стало тривожно, плекаю надії.

Де товариство? Самотність, як доля,
Що переплутала давню адресу.
Біль вгамувався, лишилась неволя:
Я в сьогодніні заручник прогресу.

Так і не встигну його наздогнати,
Звички немає — другої натури,
Жити не в змозі та не пізнавати,
Як улаштовано клавіатури.

«Кнопку натисни!» — Питаю: «Навіщо?»
Хочу, як ліпше, процес зрозуміти,
Та інформація бурею свище...
Не пристосуюся, як далі жити?

6.09.2013. Харків

НАСТРІЙ

Щось сумує серце.
Може, тисне ноша,
Чи думок озерце
Заміта пороша?

Як туман, неспокій
Огорнув світлини,
Та вбирають очі
Барви горобини.

Зразу у зіницях —
Кольорове дійство:
Мов зоря-весниця
Одягла намисто.

І наллються роси
Медозбору плином,
В небі суголосся —
Співи солов'їні.

Зацілюю вміло
І зіп'ю ті роси,
Тільки б всім щастило...
В літа щастя досить.

14.09.2013 р. Харків

ХТО ХАЗЯЙНУЄ?

Замовкни лихо, не реви ізрання:
Ще діти сплять, бо тишею укриті,
Собача зграя звершує блукання,
Осліпли ліхтарі у вирі миті.

А, ген, за містом курява зроста.
Наразі сморід суне невідпорно:
Змішались гуркіт, сіркова сльота,
Повітря мелють ці жорстокі жорна.

Для кого місто? Може, для юрби,
Що вранці має стати до роботи?
На виробництвах вистача доби,
А городяни в пазурах скорботи.

В зажурі тиша, придбано квитки,
Зелений потяг повезе за місто...
...Ні, не людей, омріяні думки:
У лісі — рай, де прохолодно й чисто.

Де рівновага міста і села?
Час зупинився, втома підросла.

14.08. 2013 р.

НАДІЯ

Всю неділю дощі лящили.
Та не кригою бралась вода:
Серед літа намокли крила,
Ніби в хату ввійшла біда.

А неспокій, немов з церезитом,
Причепився й не відпуска.
Де надія? Зроста із житом,
Душу гріє, така п'янка.

Відчуваю, тванневі чари
Відйдуть у свою пітьму,
Хоча вітер й посватав хмару,
Хмару хижу і дощову.

10.09. 2013 р. Харків

ПОШУКИ КОХАННЯ

День промайнув, немов спалахкотів,
Невдовзі місяць вийде на дорогу,
Він серед сяйва зоряних світів
Свою шукає зіроньку-небогу.

Свою маленьку, злюблену, свою,
Котру впіймає лагідно в долоні,
А я дивлюся, тільки не втаю,
Цей вечір, золотінь на оболоні.

Кохана, відчуваю, що ти є,
Все навкруги, мов пестощі уяви,
Чарівна, ніжна — зразу постає
Кохання наше — потаємні зваби.

Яка насправді? Я тебе створив
Посеред ночі, в мареві блукання...
...А місяць доброзичливо світив,
Підказував, де віднайти кохання.

28.07.2013 р. Харків

МЕНЕ ЗАБУЛО ЛІТО

Мій сон — втікач,
Лаштовано у вирій.
Хоч ніч, як ніч,
Вмостився, мов завжди.
Зі мною — тиша,
Казково — мрійний рій,
Надворі — небо
Й німо — палкі зірки.

Вже на четверту,
А вони блищать.
Тоді чому відверто
Холодом дмухнуло?
Здається, ледацює
Ота небесна рать,
Як у житті, у нас,
Це зорянство здрімнуло.

Тепла немає:
Настирно хижі роси,
Здається, що птахи
І мерзнуть, і мовчать.
Бо осінь — чарівниця
Бач, розпустила коси:
Чи листя, чи думки
Засмучено летять?

А як же я?
Мене забуло літо.
Кричу, як птах,
Притягує земля.
В обіймах осені
Барвистістю сповито...
...Немов надія — спалах:
То зблискує Зоря.

17.09.2013 р. с. Молодове

ОСІННЯ ЛЮБОВ

I

Плакуче море
У вересневі дні
Приносить нам
Колючий хижо — вітер.
Те море лизькає
Ці моліві боки,
Навесні — сині,
Позеленілі — з літа.

І давня пісня,
Рівномірне: «Хлюп...»
Немов дуєтом —
Береги і хвилі,
Як дзвони вічності,
Що стеляться навкруг,
Зігріли душу,
Чи почуття щасливі?

II

В Алушті — пляж,
Де чеховське дівча
Гуляє пса
На повідцеві миті.

А парубок,
Не з книжного життя,
Мовчить закохано,
Найщасливіший в світі.

Вони — удвох
І море — навкруги,
Хіба що тут,
На парапеті пляжу,
Стою і я,
Утікши від нудьги,
Притомлений,
У пошуках пропажі.

III

Чи то жива, жива моя любов,
Що, як зоря, була посередині літа?
Я сам на березі. Здається, що немов
Час повернувся в перлах осінь-цвіту.

А чи була любов, яка вона була...
Мить промайнула. Й осінь підійшла.

20.09.2013 р. Алушта

НОВОРІЧНИЙ ЩЕМ

Різдвяним легітом
Вплива у місто свято.
І кипарисів ряд,
І гомони юрби
Сплелися разом,
Нібито вали,
Крокують берегом —
Розкуто і завзято.

Панує радість
І відлуння щастя.
Ніби не чути
Вирію «майдану»,
Бо оцю землю,
Ніби Богом дану,
Ще оминають
Чвари і напасті.

Серденько — Ялто,
Яровичий — Рай,
Живи у злагоді
Між небом і віками
Морського простору...
...Таємними шляхами
Вплива озон,
Ай-Петрі диво грай.

Щасливе місто:
Тихо щастя снить.
Сяйнистий день
Тут сонце заколише,
На землю тихо
Розістлалась тиша,
Та чайок крики...
...Чом серденько щемить?

6.01.2014

м. Ялта

* * *

Веселка в грудні — ніби поцілунок,
Що надсилає Учан-Су мені.
Зодягнуто ялинки у вогні,
А місяць срібла висипав оклунок.

В сьайнисту ніч з морозним вітерцем.
І горами, що сивиною вкрито.
Невже було п'янке спекотне літо?
Лишились — море й невідпорний щем.

І самота — між небом і землею,
Де я лечу, як запізнілий птах,
Серед зірок, неначе у житах,
Зустрінуся з коханою моєю.

18.12.2013. Ялта

ЕЛЕГІЇ

I

Море відійшло відпочивати.
Край прибою розляглись мілини.
У нестямі чайки заквилили —
Люди не встигали частувати.

Не крихти, частиночки теплині,
Падають у хвилі, наче мрії.
І відразу — білі, чорні, сірі —
Налетіли — завжди незупинні.

Все навколо щедро гріє сонце,
Блискотіння підпирає небо,
Й наяву допитлива потреба —
Зазираючи у земне віконце.

II

Зазираючи? Що на тому боці?
Місяць варить чи куліш, чи кашу?
Водночас тримає Землю нашу
В рівновазі, маючи на оці:

Толерантні — гори й океани,
Тільки люди, горя б їм не мати,
Ростять чвари, то й не розпізнати,
Хто тут винний. Ми самі, земляни.

Вщухло море: має відпочити,
Сиротливо чайка в хвилі грає,
А земля-лебідонька чекає,
Що прозріють гречкосії-діти.

6.01.2013. Ялта

ЗИМА

I

Прямує місяць з Заходу на Схід.
Втомився, мабуть, ідучи крізь гори.
А вдалині його чекає море,
стежок безкраїх потаємний слід.

Й земні зірки, спалахують в Дарсані,
Немов підсвічують зелені неба шати,
Щоби снігам дорогу не шукати...
...І вже Яйла в зимовому убранні.

Ген, на верхів'ях, бач, панує сніг.
На схилах — зелено, бо сосни й кипариси
Вони машинам створюють завісу,
Ті ж зважують захищеність доріг.

II

У Ялті — ніч, і диво-місто снить.
І тільки я, сторожа на балконі,
Беру озон в простягнуті долоні
І п'ю його, аж серденько щемить.

Приляже щастя котиком до серця
І настає та дивовижна мить:
Скрізь велелюдно, натовп гомонить,
Вбачаю мрійно — золоті озерця.

Ген, Місяць звично зависа над полем,
Утворюючи казку феєричну.
Спіймаю думку — певно ж — ностальгічну...
...А біль Яйли відсвічує довкола.

21.12.2013 р. Ялта

ІЗ РАВЛІЯ ВАЛЄЄВА
(м. Євпаторія)

* * *

Хмаронька спить
Білим пухнастим звірятком,
Лапки піджавши.
Серпень горить.

* * *

Крапля летить.
Вологою янгола
Падає дощик.
Літа осоння.

Сонечко яре
Іще не дріма:
Липне до шкіри.

Якщо Душа горить,
То прохолода...
...Не допоможе.

ІЗ АНТОНІНИ ГУР'ЄВОЇ
(м. Армянськ)

* * *

Вірші, мов коні, та різних мастей,
Їх не гніти, не тримай у загоні,
Наче провидці думок та ідей,
Вірші — і добрі, і вільні, як коні!

ІЗ НАТАЛКИ МАСЛОВОЇ (м. Харків)

* * *

Я зберу спокій, як збирають зірки.
Я зберу тепло, коли підуть дощі.

Небес прозорість витягну із води.
У вікні ти не шукай мої сліди:

Вони, наче сніг, наче білі плоди, —
Дихання, любові та висоти.

* * *

Зміняли хвилі на хвилювання.
Із глибини тепер зринає страх.
Не розуміємо ми шторму, як волання,
Приречені стогнати на берегах.

На суші, ніби викинуті морем,
Пристосувалися, навчилися чекати.
Розділених, між щастям і між горем,
Кордонами нас навчено брехати.

* * *

Птиці здавалися
Птицями.
Обличчя —
Обличчями.
Берег —
Сном. Море, море!..
Воно не сниться мені
На безкрайому
Та блакитному...

СКАРБИ ВІЧНОСТІ

«Сотня небесна», щира, завзята,
Ти в моїм серці, мов розіп'ята.

І в моїм серці списи сталеві,
Сльози криваві падають в землю.

Разом із тугою гнів закипає,
Матінко Земле, нащо тримаєш:

Чорнії хмари, люту навалу,
Дай мені в руки праведну кару.

Дай мені право, Господи, й сили
Суду піддати тих божевільних.

Плаче в скорботі вся Україна,
З сотні ховає кожного сина.

З плачем Вселенським зернятка-сходи.
Встане з могили Пагон Свободи!

«Сотне небесна», щира, завзята...
...В серденьку-пам'яті, мов розіп'ята.

Харків. 21.02.2014

КОСМІЧНЕ РІВНЯННЯ

I. Шосе шепоче, шовково шурхотить,
А по асфальту сіють пісню шини.
Співоче йойкають, як привиди, машини
І світлофора око байдужо блискотить.

Насуне тиша. І пелехата ніч.
Замріння кличе в подорож далеку.
У лісі соннім втомлений лелека
Плюхне спросоння добрив навсібіч.

II. Мій місяць — поруч, сяйно світлинить
Про щось своє, бо вили — брат на брата...
...В селі дріма моя турботна хата.
У сніннях — місто, десь сполохи і мить.

Та мить, що розрива життя, як нитку.
Навіщо, Доле, зважилась надбати:
Навчила злодіїв оцю світлинть стинати
І душі, мов хомут, чіпляти на одвірку?

III. Зажуро — мить, зажуро — небуття,
Облиш свою злодійницьку роботу:
Солоні сльози — ні рясту, а ні зльоту —
Є тіні-вершники — загублено життя.

Цей день мине. Чи мрійне сподівання,
Що місяць вгмонить своїх братів?
А ми — земних, розумних. Й поготів...
...Засяє злагода: й розв'язано рівняння!

25.05.2014. м. Харків

ЛАСТОВИННЯ СПОГАДІВ

Пригадую, аж серце запече,
Хвилиноньки, годиноньки із Раю,
Коли долоня на моє плече
Лягає й ніжно пригортає.

Коли дитинство, наче диво — мед,
Було солодке, зараз відчуваю.
Пізніше — юність, пошуки і злет,
Події, люди... і немає Раю.

Є солод — спомин і туман — дарма,
Що, мов із моря, котяться валами,
Є буревій, але в житті трима,
Маяк немов, далекий погляд мами.

Осяйна мите, зупинись на день,
Кваплива Доле, дай мені зігрітись
Біля багаття спогадів — пісень,
Де ластівки гасають, наче діти.

30.05.2014. Молодова

* * *

Чом не мені співає соловей
В моїм садочку на дротині літа?
Хоча душа замріяно-зігріта.
І серце моє рветься із грудей...
Та не мені співає соловей.

Хоча усі мелодії й мої:
Був день без краю, зараз диво-вечір,
І тиша, що лягла мені на плечі,
Й мелодій розліталися рої...
В моїй душі співають солов'ї.

Ген, серед ночі — поле і зірки,
Що слухають мелодію пташину,
А я в садочку в спогади полину
І слухаю, і слухають віки...
Життя — театр, для глядачів палких.

29.05.2014. Молодова

ПЕРЕМОГА — БУДЕ!

I.

Дванадцять метрів — з балкона до людей,
Котрі вимірюють площини тротуару.
Хто — поодинці, шукають разом пару,
Плекаючи надію, чекаючи вістей.

Вбираю толерантно течію розмов,
Збираю репліки, чи то верлібрів, глиці, —
Турботливо, немов складаю на полиці,
І пізнаю життя без різних передмов.

II.

Міркую, зважую, неначе я живу
В сім'ї єдиній у сучасній днині.
Чутливі погуки, розмови — незупинні:
Гіркі події, мов натягли струну.

Невже нам доля зичила війну?
І рев гармат, і материнські сльози,
І посвист пуль, і злодіїв погрози...
...Той тероризм собі приготував труну.

III.

Життя тривожне, як острах, сьогодніня,
Згадаймо міфи про слов'ян-братів.
Гірка реальність — хотів чи не хотів —
Беремо зброю — нас осява знамення!

Йдемо у бій — за землю і за волю
Із усвідомленням — озброєння катів:
Тортури і цинізм, брехня телеканалів...
...Моя держава не таку очікувала долю.

IV.

Є — Україна, мова, щирі люди,
Душа і Дух — ніби могутній бастіон,
Землі підтримка і козацький дзвон
З віків відлунює, що Перемога — буде!

22.06.2014 р.

м. Харків

РАНОК І НІЧ

I.

Цілує сонечко шляхи біля Дніпра,
А міст зодяг ранкову одежину,
Знайомі погуки, виблискують машини
І сіють зблиски, паростки добра.

А як Дніпро? Не колихнеться хвиля,
Зблиско-зеленим фарбовано навколо,
У небо-висі слід, то інверсійне коло,
І пахне день, неначе немовля.

II.

Вже ніч пройшла, скоріше диво-вечір,
І ліхтарів вогні, ніби лягли на плечі,
Химері-мосту, що пірнув у ніч,
Й відлунню гомону, бо люди навсебіч.

Щось потаємне в вечорі, коли
Ряди людей крокують над рікою,
Шукаючи — розваги й супокою,
Наче пірнають в щастя назавжди.

Навколо радість і гінке життя:
Тут байкери, оркестрів передзвони,
Кав'ярні пахощі, хлопчачі перегони,
Й невдахи-рікши, заробля хлоп'я.

III.

Дніпро і світло, немов візитки люду,
Їх гомінок вплететься в небеса,
По сходах літечка, де радощів роса,
Приходить щастя, його я не забуду.

Що так єднає — Душі і Природу,
Коли зливаються, як резонанс сердець,
Тяжіння пар, вплітаючи в вінець
Сльозину ніжності і чоловічу вроду.

IV.

Таємний вечір і світлові круги,
Наче підсмажені ліхтарними рядами,
Ледь доторкнуся, дійство поруч з нами,
А міст розлив світлини навкруги.

Що краще — ранок чи потаємна сутінь,
Чи мління серця, чи душі політ?
Все позабуто, бо сьогодні гніт
Ковтає ранок, таймер — невідступний...

*30.06. 2014 р.
м. Дніпропетровськ*

МОЛОЧНІ РІКИ

*«...Щоб пити справжнє молоко
необов'язково треба тримати корову».*

(із реклами фірми «Молочна ферма»)

I

А я туди щовечора ходок,
Де на полицях йогуртів когорта —
Пакетики, наповнені турботно;
Приємний смак, таємний холодок.

Як сонечко, гукає покупців.
Придбаємо, смакують наші діти,
І щоки їх — рум'яно-соковиті...
Від того в мене усміх на лиці.

II

«— Яка ідилія», — буркоче телевізор, —
«У йогурті — зневажені грибки
Й краплиночки сірчані кислоти», —
Про це мерщій розкажує провізор.

Прислухаюсь: поширено чутки,
Що вимерли корови взагалі!
Тому у місті, не в моїм селі,
Течуть молочні не струмки — річки.

III

Лягає в ранок ранній рев корів,
Підпасича батіг стріля сердито,
Вже коси довгі розпускає літо
І солов'їний розпочато спів.

А я молочні ріки бачив зблизька,
Корів під вечір в рідному селі.
Надійде черга, вірю, і мені
Погнати череду на пасовиська.

16.07.2011. Молдова

СПЮ ЩАСТЯ

*Мешканцям Дніпропетровська,
залюбленим у Набережну Дніпра*

I.

Довжезний міст сторожать ліхтарі:
Ряди автівок збережуть до ранку
Й мережу фар, погаснуть на світанку,
Коли з'являються прасонячні вогні.

Ще диха ніч, а світло біля мосту,
Мов у воді інверсійні сліди,
Що захистять споруду назавжди,
І зичать вдачі, і могутність зросту.

II.

Смугасту темряву, оці світлини ночі
Вбираю серцем. Немов із глибини
Ідуть до берега, охочі й неохочі,
Могутні лицарі святої давнини.

Вітрила білі напинають тіні
І мій фрегат летить у далину.
Таємність засіва безмежну площину:
Принада-щастя у вечірній сині.

III.

Зориться день. Я вірю, прийде день
І приведе свою сестру — Надію.
Тому навесні над Дніпром розсію
Насіння злагоди і розмаїть пісень.

30.06. 2014

*Набережна Дніпра
м. Дніпропетровськ*

Я ПОВЕРНУСЯ, МАМО!

Освяти мені, мамо, дорогу,
По якій я іду на війну.
Не ховай материнську тривогу
І сльозину гіркотну свою.
Не турбуйся — зростали хутенько
І йдемо по стежках бойових,
Хто тебе захистить, моя ненько,
І дітей, і онуків дзвінких?..

Не питай мене, зіронько-нене
Чи безпечно в буренних шляхах.
Міни, кулі летять, мов шалені.
Вороги, як щури, по кутках.
Кожне місто звільняєм з боями.
Гинуть друзі, аж серце пече,
Перемога і Воля — за нами,
Й побратимів надійне плече.

Посвіти мені, мамо, із хати
Материнським святим ліхтарем.
Забуваю про спраги накати
І охоплює радісний щем.
Не сумуй, повернуся додому,
Наберу із криниці води...
...Чуєш, міни свистять?...

Попри втому

Знову треба в атаку іти.

Я повернуся, мамо! Ма-мо-о-о

* * *

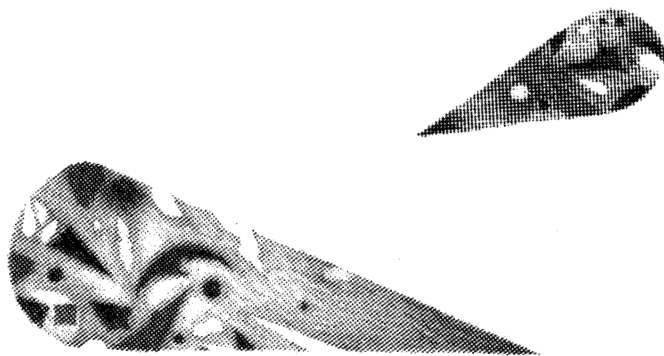
У домівці під вечір затоплено піч.
І одразу думки прилітають погрітись,
Поруч осінь присіла, бідною ділитись,
Тиша кольором жовтим тече навсібіч.

Чи потішить минуле? Вже літо пішло,
А за обрієм хижо сичить завірюха.
Ще синиця в гаю, серце радісно слуха;
Серед сірого смутку дрімає село.

Ніби повінь, життя залишило сліди,
А роки — інтеграли лягли на полиці.
У неспокої день був, і нині не спиться,
Із Чумацького шляху гукають світи.

28.10.2014. Суми

Вибране

ІЗ АЛЬМАНАХІВ «СЛОБОЖАНСЬКИЙ КРУГ»*

ДВІ ЛИПИ

Дві липи під вікном, дві липи
В обіймах віхоли — їм сниться диво-липень,
А тиша, що поспати прилягла,
Дарує місту тайнощі села.

Хоч уві сні, бо сплять жуки-машини,
Шляхи відпочивають в самоті,
То й перехрестя їх, як сироти, пусті,
А мій будинок рине в сонні плини.

Пливе у далечінь, в палкі обійми літа
У зблисках вірного нічного ліхтаря,
Сторожа в місті — радіо і я,
Й моя кімната — мріями сповита:

І тепло, й затишно, і лампа — на столі,
Будильник цокає, царює у безмежжі
Час, що зодяг таємності одежі,
То й чари порозлито навкруги...

* Під редакцією Валерія Замєсова, Павла Гулакова, Анатолія Мірошниченка, В'ячеслава Романовського.

Дві липи під вікном, дві липи
Стоять замріяні: їм досинає липень,
Щоб подихнуло і до них тепло —
Я навстіж відчиню своє вікно.

Чи тепло вам, мої чарівні липи?
Долає сон: мені наснився липень...

ВІТРИ ЖНИВ

Жнива пройшли,
Немов гінкий вертеп:
Аж місяць, як завжди,
Стер золотавий серп.

Тому у темряві
Спалахкують зірки,
А ночі серпневі —
Вітають залюбки:

І феєрверків зливи,
І гучні пісні,
І посмішки щасливі...
Належить все мені —

Цей вічний ночі герць
Ступа собі зі сходу,
Несе нам вітерець,
Росу і прохолоду.

А думка, мов оса,
Вже допіка сердито,
Що осінь — насіда,
Що зникло, врешті, літо.

І що святий Дмитро
Накличе нам негоду,
І снігові вітри
Задмуть вночі... зі сходу.

ДЕ ТИ, МАМЦЮ?

Зранку розквітли
 В райськiм куточку
 Дивнi жоржини,
 Любисток-трава.
 В серцi вiйнули
 Хмари-струмочки,
 Рiдний садочок,
 Та мамцi нема.

Сонечко-леле,
 Сумно без тебе,
 Хоч i побiдно
 Голос луна.
 Ранки травневі,
 Сльози — серпневі,
 Свiте мій, свiте,
 Мамцi — нема.

Зорi великi,
 Мрiї далекi:
 Всесвiт — безмежжя,
 Землиця — одна.
 Роси ранковi,
 Спiви — чудовнi,
 Я — сиротина,
 Мамцi — нема.

Важко на серці:
Стогін — шкребеться,
В нашім садочку
Нишкне луна,
Очі вбирають,
Сонечка — сяють,
Як же без мамці?
Днина сумна.

ЗЛІТАЄ ДУША

Валерію Замесову

На ранок завмерло
Гніздо на стовпі
І гомін лелеки —
Вони повернулись.

Чому ж бо так сумно
В пташинім гнізді?
То туга лелеча,
Мов людська, відчулась.

Засмучені птиці,
Що порожньо в хаті —
Немає поета,
Лишилась душа.

Тут рідні сумують —
Їх згадки шербаті:
Бо розпач, зажура
До них поспіша.

О неба безодня,
О вічне безмежжя!
Прийми свого сина —
Злітає душа.

Клекоче лелека,
Ця вірная птиця:
У вічність, безсмертя
Людей проводжа.

2011, квітень.

ЩЕМ

Дві хмаринки — молодиці,
Демонструючи красу,
І пухнасті, й білолиці,
Попливли до Учан-Су.

Чи вклонитися доземно,
Мов шукати допомоги,
Водоспад бурчить: — Даремно, —
Швидко тануть босі ноги.

Залишились серед неба
Тільки мить і ординати,
Та чи з'явиться потреби
Ті хмаринки пригадати.

В сьйві сонячного світла,
В чулім шепоті прибою,
В танощі морські сповита
Зустріч лагідна з тобою.

Щем навіяли хмаринки,
Бо про щастя нагадали:
Ніби янголів пір'їнки,
Промайнули і розтали.

ОСЯЙНИЙ СПОМИН

Де збігаються шляхи —
Тільки зорі знають:
Як по них проходять люди,
Щастя обминають.

Поставали струнко дітки,
Пісня ген лунає,
Мати поруч недалечко
Слухає, зітхає.

Давнім спогадом до серця
Тая пісня лине,
Біля річки, пригадалось,
Жде когось дівчина

Як чекала, виглядала
Тільки серце знає:
Зацвітає рясно вишня,
Цвіт той опадає.

По доріжках, по росистих
Щастечко ходило,
Чи то в вишні, чи то в долі
Глузду не хватило...

Так співають гарно діти,
Що аж зашарілись,
А у матері сльозина
По щоці скотилась.

Гей-но дітки, діточенькі,
Що ж ви наробили:
Рану давнюю сердешну
Та й... розтеребили.

ІЗ КНИГИ «ЯЛТИНСЬКІ АКВАРЕЛІ»*

В ОБІЙМАХ МОРЯ

Звичайний катер. Та незвичний рейс,
Проголянка по осені і морю.
Ліворуч — хвилі сині до небес,
Позаду — піна біла за кормою.

А вітерець в'юнкий раптово напада,
Враз майорить твоя розплетена коса,
Ще й лагідно мені лоскоче носа...
І сонце тулиться до ластівки гнізда**.

Алупка тишею гостинно зустріча.
Ось хвилерізи сяють дивоцвітом,
Немов прощаються вони із літом
І ріжуть хвилі каменем плеча.

Оці останні райдужні вогні
Ми ловимо в простягнуті долоні,
Бо на плато Ай-Петрі у пільмі
Холодні вже гуртуються вітри.

* Під редакцією Олексія Ковалевського, Миколи Пивовара.

** «Ластівчине гніздо».

ТАЄМНИЙ СКАРБ

Зв'язок часу, німих тисячоліть?
Що так поєднує — минуле й сьогодні?
Здається, щось загублено на мить
В старі часи. Загублено й щемить,
А може, то — щасливий знак, знамення?

Це щось — не крик, не стогін і не пил,
Якщо не думка, то чарівне слово,
Що припливло до нас на плечах у вітрил,
Мов самородок, зблискує чудово,
Натхнення більше надає і сил.

Це слово — Злагода! То давні правіки
Завбачливо про нас подбали:
Сховали слово сонячне в півтімі,
Щоб ми його, на щастя, віднайшли
Й в кінці життя — в Майбутнє надіслали...

* * *

Я молитву читаю щодня.
Я за себе молюся, бо винен,
Бо така обступає бридня,
А душа не спалахує крином.

А душа не розкриється, ні,
Якщо сил не знайду подолати
Дні безпутні, глухі, навісні,
Що зайшли й не виходять із хати...

Україно — домівко моя,
Чи розвидниться вранішнє небо?
Я молитву читаю щодня.
Не за себе молюся — за тебе.

ЧОМУ НЕ МИ?

Ми дивимось — над нами журавлі,
Їх вічний клин — трикутником по небу
Долає вічність. Сумно так мені:
Чому ізнов застигли на землі,
Чому не ми прямуємо по небу?

Земля притягує? Одвічне це тяжіння?
Рівняння сил — могутні і мілкі:
Прив'язують навік потреби гомінкі.
Ми на землі, мов в'язні сьогодення.
А десь у небі кличуть журавлі.

Наш сон і лінощі ми називаєм — рай,
Щоденний клопіт — подвиг виживання,
І, як оазис, — зустрічі й кохання,
Немов жага — прокинеться бажання...
...Жорстокий час, ти неба не займай!

Скрапне сльоза — чи клопіт, чи потреба:
Затихне клич, розтануть їх сліди,
Чом летимо не ми, чому не ми?
...Ми мудрі в передбаченні біди...
Ми стоїмо — обличчями до неба.

ПРИЧАЛИ СЕРЦЯ

Причал у місті. Стомлені вітри
Спочинуть тут, як велетні сумні.
На щоглах яхт, тіснесенькі ряди,
Яскраві сонечка — запалено вогні.

А море ввечері вщухає, і добре,
І очі берегів, немов дитячі, мис.
Тут ми удвох, над хвилию морською,
На окраї вечірнього прибою.

Так радісно, так хочеться мені
Побачити фрегат у темній далині
І по стежині місячного світла
Іти до нього разом, як до літа.

ГОМІН І СПОКУСА

Червневий дощ, немов мусонні зливи.
Бо вулиці — не вулиці — річки.
Навіщо дощ вирує у цім місті?
Нехай поллеться, на добро, в селі.

Цей дощ-художник в жовті кольори
Вдягає схили, море і стежки.
І, завше знай, і тиха, і мілка —
Лютує і клекоче Дерекойка.

Старий тролейбус радісно зітхнув:
Нарешті вир йому промиє очі,
Із даху він на плечки на дівочі
Перед зупинкою — замріяно хлюпнув...

І мружаться, як кіт, пантографи — то вуса...
...У місті — злива, гомін... і спокуса.

ДУРМАНИ ЯЛТИ

Я руку простягну — і доторкнусь до гір,
 А трохи нижче — доторкнусь до лісу.
 Все поруч — ворон на верхівці кипариса,
 І за вікном ранково-чуйний вир:

З ущелин наповза підсинений туман,
 По східцях ранок поспіша до міста,
 Праворуч — смуга моря файно-чиста,
 І місто п'є цей дивоцвіт-дурман:

Чарівний край уже розплющив очі,
 Та парки сплять, бо не гримлять пісні,
 Гойдає хвиля, наче уві сні...
 ...Останній сон, остання влада ночі:

Вже миє день у морі ноги босі
 І дзвони Ялтою пливуть святоголосі.

СТОРОЖА МІСТА

Покотилось сонце за Яйлу,
Тихий вечір поспіша до міста,
А у горах хмари, мов намиста,
Прикрашають хижку дощану.

Клубочать, збираються в гурти,
Щоб у вир-похід униз іти,
І вже просять місяць-воєводу
Дати дозвіл на таку пригоду.

Засміявся місяченько в небі:
— Не пушу, немає в вас потреби,
Запитайтесь на світанні в сонця,
До його постукайте віконця.

Засмутились в горах сірі хмари:
Сонце встало — і вони... розтали.

А В МОРЯ ОЧІ СИНІ

Могутній грім і блискавка — до пари...
Сідає в горах сонце, затухають чари:
Тому в ущелинах, біля Яйли,
Вирують блискавки і гуркотять громи.

Щем дощовий на це притихле місто
Стіною синьою настирно насува,
Вологу запашна спива трава,
І райдузі у горах стало тісно.

Сліпі дощі — а в моря очі сині,
Грибні дощі — чекає їх земля,
Вже фітонцидами краплини розбавля
Могутня злива з лісової скрині...
...Земля прокинулась — і чиста, і умита,
Сміється сонце у державі літа.

ДОЛЯ

Липнева ковдра — тепла і важка,
Хмарин — нема, а вітерець-лінивець
Вщухає зовсім. Місто — горилиць...
Втомилося, та доля ж не гірка.

Барометр, наче цвяхами прибито,
Ні вниз, ні вгору. Тільки вдалині —
Міраж душі — стіною йдуть дощі...
Щось серце жме — таке спекотне літо.

А як тролейбус? Він собі біжить —
Одвічне коло, відкриває двері,
А люди, як малюнки на папері,
Біля вікна — вітряну ловлять мить.

Нас не вгамуєш: взимку — сниться осінь,
Минає літо — сниться квітня просинь...

НІЧНА НОСТАЛЬГІЯ

Бродять сни в кімнаті опівночі,
Сплять давно замлілі дітлахи,
Я до ранку не заплющу очі:
Знов мандрую в чарівні степи.

Підійду до рідної оселі,
Чуйно спить притомлене село,
Тут шляхи — щасливі й невеселі,
Споришем доріжки затягло.

Вже сіріє, мама будять сонце,
Глянуть з-під долоні у вікно:
— Чом не спиш, зажурене віконце?
— Дітки не вертаються в село...

Біля тину на жердинці глечик,
Той, щербатий, є на нім сліди...
Я схоплю його за вірні плечі
Й наберу цілющої води.

Із криниці, що за осокором —
П'ять хвилин квапливої ходи,
Принесу — нап'ються діти хором,
Щоб і їх завжди тягло сюди.

Розкажу моїй святій малечі,
Чому сонце спати не лягло:
То дзвіночки відганяють вечір —
Череда вертається в село.

Заблищать дитячі оченята,
Казка довга й сонячно-зірка,
Притулились... і тихенько просять:
— Татку, дай напитись молока...

...А десь мама будять вранці сонце,
Глянуть з-під долоні у вікно, —
Щось нове угледіло віконце:
— Діточки приїхали в село!

* * *

Останні промені лягли на полонини.
 В снігу — багаття. І сидять рядком
 Хурделиці, вони зігнули спини
 Та й гріються. Подалі, за селом,

На вогник зіронька-небога поспіша,
 Дванадцять місяців підтримують багаття.
 Духмяний березень — розхристана душа —
 Для дівчинки із казки шиє плаття.

Маленька трісочка вогненна — догори
 Злетіла і війнула вниз, у місто,
 Відразу запалали ліхтарі,
 Від спалахів — на схилах стало тісно.

Чекає місто новорічних див,
 Чумацький Шлях — розцвітять феєрверки,
 Вже й Дід Мороз на свято прилетів
 І всім від серця роздає цукерки.

ІЗ КНИГИ «ЧАЙКИ НА КОРДОНІ»*

I. ОБРІЇ ЛІТА

ОБРІЇ ЩАСТЯ

На Україні — хмари і дощі,
І тільки в Ялті небо — синє-синє.
Зелене море, вітер хвилю рине,
Духмяно-жовті — весняні кущі.**

А набережна свиточки зняла:
Дівчата — в джинсах, вище — голе тіло,
Від цих видовищ враз чоло спітніло.
Аж серце тріпотить... Усякого добра

Дарує нам весняна щира днина:
І посмішки навкруг, і сигаретний дим,
Котрий в озоні тоне, а за ним —
Із хвиль виходить та, одна-єдина...

...Безмежний простір, мов зростають крила,
І очі враз гліцинія відкрила.

* Під редакцією та упорядкуванням Степана Сапеляка, Валерія Замесо-ва, Миколи Пивовара, Раїси Вороненко, Стаха Діброви, Ольги Лупол.

** Дрок кримський — цвіте жовтим-жовтим.

СЛОБОЖАНСЬКА НОСТАЛЬГІЯ

I

В моїм садочку досягають вишні.
 А поруч — ліс і в нім щигляча згряя
 Настирно й передбачливо чекає,
 Коли наллються ягоди розкішні.

Я — не скупий, я все дарую птаству,
 Бо в гніздах пискіт, інколи — жура,
 Багато треба принести добра...
 До липня бути сиротою царству —

Моєму царству; згодом звеселя —
 І солов'їний спів, і розцвірінь синиці,
 І «ху-ду-тут» співа, різноманітні птиці —
 Сімейним клопотом наповнена земля.

II

Ми — втікачі, бач, біжимо до моря,
 Жене із міста смоговитий дим,
 Десь трави дмухають чарівно-запашним...
 Ми поспішаємо, так спланувала доля.

Озон — від моря, пахощі — із гір,
Немов обійми, серце охопили.
Ми піднімаємо своїх надій вітрила.
Поглинув нас відпочивальний вир.

І, може, тут, на гальці чи піску,
Чи у воді, а хвиля так лоскоче.
Майне в думках щось лагідно-пророче:
Чекає сад, і птиці... у ліску.

МІЙ КИЇВ

1. Столиця

Для мене Київ, мов бджолиний дім:
 Льоток-вокзал — крізь нього всі потоки,
 Подол, Хрещатик — то Дніпра затоки,
 А місто це вважаю я своїм.

Я — у відрядженні. Із рідної держави
 В свою столицю — запозичить хисту:
 Як будувати... То й вклонюся місту.
 Все похапцем, мене чекають справи.

Коли зітхну полегшено — годину,
 Що виділив, для спілкувань з людьми,
 Я витрачу — милуюсь Ворітьми*,
 Софії тайнами, Дніпровим плином

Вберу у серце, заберу собі.
 Не Київ, ні, його чарівну святість —
 Одна столиця, і в ній кожен — гість...
 Минає час — на Київській землі

І вік новий, і люди, і пісні.
 Старі — це сонце і святий тризубець,

* Золоті ворота.

І прапор, що так вільно майорить...
А грім гуркоче, наче навесні...

Всьому свій час — і мрії, й клопотання,
Бо потяг — не чекатиме і мить,
Вклоняюсь Києву, у серці щось щемить...
Дощ скрапонує, остуджує прощання.

2. Перон

Пливе мелодія — така чутлива злива,
Розчулила, розлучено, а сльози дощові
По склу повзуть, мов річеньки сумні...
Патьоками, як віями, пільма усе сповила.

Один Дніпро не зважає на зливу:
Двигнув плечем — враз світла переспіви
Уп'ялись в морок, ну а ми щасливі, —
Вже вирушаємо у ніч, таку мінливу.

А Київ як? Він мокне під дощем,
Невдовзі сірий насуває щем:
Вже вогники зникають за бугром...
Сміється дощ, він заграє з вікном.

Тут у вагоні, як у рідній хаті,
І людно, й затишно — йому нас не дістати:
Бо вдавить потяг в крісло, як у ліжко,
Здолає час і відстань — швидко, швидко...

3. Експрес

Пронизуючи зливу, ми спішимо у ніч,
Бо поза нею нас чекають вдома,
Експрес — готель, всіх об'єднала втома,
Сигнали, гуркіт, тіні — навсібіч.

Зустрінуто, — сигнальні, бач, вогні,
Мов перепустки — пропускають далі.
А за вікном містечка запашні
І люди в них — ще спати не лягали...

Ми летимо у ніч і, як завжди,
Щось залишаємо — напевно, мадригали,
Що славлять людство, пахощі роси...
Заплющу очі — марева розтали.

Дрімаємо в обіймах спліт-систем,
Розмовами дорожніми зігріті.
Ніч — за вікном, укупано у літі...
І насува на мене дивний щем:

Вагонні спілкування зичать втіху,
Як місяць, що обійме рідну стріху.

МІСТО КОХАННЯ

Зоря на хвилі розпила вогонь,
Спішать тумани полум'я гасити,
Ще Ялта спить, у тайнощі сповита,
Шепочуть гори морю: «Охолонь!»
А місяць роздивляється згори,
Ранкові дзвони розбудили місто,
Гудять авто — на вулицях їм тісно,
А кораблі заходять в порт із даліни.

Жадане місто — завжди молоде,
Тут кожна вулиця за ніч не охолоне,
Бо щастя так упевнено бере
Дві долі ніжно у свої долоні.
В одну кладе — романтику, любов,
А в другу — і повагу, й сподівання:
Якщо вже згасло — спалахне кохання,
І очі сяють, як вогні, ізнов.

Нам Ялта радо парки відімкне,
І по алеях пробіжить тендітно,
Липневий ранок, увінчуючи літо,
І щастя мружиться — і вічне, й молоде.
Впливає в місто, дивиться навколо,
А хтось у натовпі вигукує ім'я:
«О, Ялта рідна, ти любов моя».
...Сміється сонечко, завершуючи коло.

БАХЧИСАРАЙ

1. Шляхи

Із лівадійської тіснини,
Повз Ореанду, вже — на трасі,
Попереду чекає Ласпі,
Хвилин п'ятнадцять — і Орлине.

Позаду — величїнь безодні,
Чим вище вгору — наступає,
Немов безмежжя, бо не має
Когось ріднішого... Ми згодні

Щоденно спілкуватись з морем,
Але сьогодні — в інший край —
Так манить нас Бахчисарай —
Чи мінаретами, чи горем.

Бо дмуть вітри, земні пасати,
Несуть солону прохолоду,
Це — влітку, взимку — жмені льоду...
І так в віках, можуть згадати

Останні свідки — дивні скелі
Завмерли — давні глядачі,
Через Мангуп, десь уночі,
Той холод заповзав у кельї.

Це до монахів — дивна стаття,
А далі — в мешкання султана...
...Настала ніч — йде не жадана...
В гарем у нижній — бідувать.

2. Сьогодні

Таке було, чи, може, вир
В віках — надмухався стосило,
Несе нам радість, а не зло,
Чи заблукав він серед гір?

Так тихо в Ханському дворі:
Нема дощу, лише каштани
Знай стукотять, дзюрчать фонтани —
Наложниць сльози, бо вночі

Владика-хан шукає іншу,
Бач, мав він препогану звичку:
Удруге не ступати в річку,
Любив байдуже, та красу

В Бахчисараї добре знали,
Хоча й не дуже цінували.
І тільки в наші дні, до щему,
Стоять у чергах до гарему:

Чи то кохання запозичить,
Чи, може досвіду надбати —
Як милуватись, цілувати,
Та ж молодим, старим — не личить...

Але ідуть зусюди люди,
Їх вдячні очі — не осудять,
З віків, мов річечка блищить,
Це — пам'ять, мить і завжди буде:
І черга в касах, вічність, вежі...
...Й хтось приміря століть одежі...

II. ОСІННІ ПАСТОРАЛІ

ОСІНЬ

*Літо відпливло,
Закутане у птахове крило.*

В. Виноградов

Яйла картуз наділа із хмарин,
Прийшла Покрова, мов осіннє горе,
А вдалині когось чекає море
І вітер пестить пагони калин.

На березі, за працею — ворона:
Знайшла горіх — і пурх! — із вишини
Кидає вниз. Мов гуркотять громи,
Розбито вщент. Шкарлупа-охорона

Розсипана по гальці. До землі
Припало зернятко: та годі — не зросте
Його стеблина. Й серденько моє,
Немов розколоте, і тільки кораблі,

Мов на віки, завмерли край причалу
І гріються на сонці, бо земні
Їх мрії — відпочити, а мені
Так бажано, щоб осінь відступала.

Щоби дихнуло дітлахам тепло
І повернулось знов у Ялту літо...
О мрії, мрії! Дихає сердито
Покрова сива, стука у вікно

Чи вітер, чи якась відлітна птиця?
Запрошую: «Погрійся-но, синице...»

ОСТАННІ НАДІЇ

Мовчала ніч, бо хлюпали дощі.
А вранці хмари — гори ледь накрили:
Біляві гребінці, зелено-сірі схили...
Війнули холоди — відразу у плащі

Людей вдягнуло це дбайливе місто.
В Москві — йде сніг, лягли слабкі морози,
А в Ялті — тепло, але перші сльози
Заплетено у павутиннячко-намисто.

То плаче день, така осіння туга,
Бо море тепле, лагідні вітри,
І люди їдуть, кличе щось сюди,
Хоч хмари — з гір, ота зими наруга.

Ще мигне нам сонечко привітно,
А вітер згонить хмаровиння вниз,
Їх море проковтне, то осені каприз,
Сміється день і тане непомітно...

Майнуло літечко, залишено сліди,
У тузі осінь, та зорять надії.
Солодка вигадка, що грізні сніговії
Десь заблукали, не зазирнуть сюди.

ОПАДАЄ ЛИСТЯ ЗОЛОТАВЕ...

У сонцевирі дня ще гріється Дарсан*,
 Бо гір обійми ніжно охопили.
 Мов думу думають ці лісовисті схили,
 А над Яйлою — клубочить туман.

Відчув я — сніг запрошено сюди,
 І місто до зими готується спроквола;
 Турбот осінніх не замкнулось коло,
 Хоч грюкають настирні холоди.

А море — спить? Ні, пестять теплі хвилі
 Таємні береги й притомлених людей.
 Прибій блискучий, мовби Прометей,
 Дарує нам — і сині фарби, й білі.

І осінь розпустила, бач, косу.
 Від гребінця на землю опадає
 Це золотаве листя, й завмирає
 Чарівна казка ув обіймах Учан-Су.

* Житловий масив-пагорб у Ялті.

БАЛ ТАЇНСТВА

...Коли зринеться зоря...

В. Свідзинський

Осінь — з гір спустилась...
Потім — крокує по схилах,
Згодом — по чуйних доріжках
І — по вузьких стежках...

Постукала у віконце —
Я прокинувся — впевнилась,
Затим будить сонце —
Зоря зайнялась.

День — щасливий від барв.
У місті — тепло і чисто:
Сонце — ввімкнуло світло,
Ніч — втече незабаром...

Городяни — на ярмарки,
Автомобілі — у великі пробки,
Хризантеми — на пуанти —
Оркестр заграв.

Чутка — прокотилась по місту:
Скоро почнемо бал.
Люди і квіти — в хорал,

Небо — в ясноту барвисту,

Осінь — з гілки на гілку,

Сонце — як в казку — додому,

Мелодії — у серце — КРАП!

КРАП!

Я — в тенета таїнства...

ПАМ'ЯТЬ

*«Я — як і всі. І штани з полотна...
І серце моє — наган...»
«Хтось далеко десь генералу:
— Усі!»*

Є. Плужник*

Розстріляне Відродження — Живи!
Мені воскресни, бо не порахую,
Хто був безвинно винний —
І тому, сумуючи, живу я.

Сумує день, громицею сповитий,
І жайвір припадає до землі.
Зростають пагони, чарівно-соковиті,
У Слобожанськiм, кримському краї.

Є — Україна, мова, є — Держава,
І — як було замріяно — стоїть Тарас,
Й серцевий біль, його не зборить слава
Коли вклоняємось, пригадуючи Вас!

І біль, і пам'ять, мешкаючи разом, —
Постійний зойк невинно-диких ран...
...Щоб не воскрес, не відродився, часом —
Здали в металобрухт безжалісний наган.

* Євген Плужник — український поет, представник Розстріляного Відродження.

РОЗДУМИ

Цибуля синя на моїм балконі
 Вже заплела тугесеньку косу,
 А за вікном — могутній вітер гонить
 Табун дощів і надрива струну:

Мелодія — басово чи зі свистом
 Колише листячко, котре забула осінь,
 Та попри все — ось прокотились містом
 Гучні весілля, як у небі просинь,

Що надихає впевненість одвічну:
 Все у природі, як і рік тому,
 На полицях розкладено... і звично —
 За холодами — стрінемо Весну.

Як дівчину, і файну, і тендітну,
 Буває думку — теплу, не сумну,
 І час нестримний рушив непомітно...

Весна, мов наречена, завітала в місто,
 Відразу хтось торка дзвінку струну —
 То ж слухаймо мелодію — солодко-променисту!

ТРИ ДНІ ПЕРЕДЗИМ'Я

*...Холодний присмерк пригасив
Горіння осені павине.*

В. Виноградов

Цей перший день — ярово-золотистий,
Бо зранку сонце щиро гріло,
Хоча на гори сивина насіла,
А осінь — не розлучено із містом.

І наостанок, мов зустрілись вперше,
Обійми сонця і дощу — палкі,
Відразу в небо піднялись веселки
І там попали у безодні верші.

На другий — сонце зранку заходилося
Громохких хмар ганяти табуни —
Зустрілись блискавки і велетні-громи,
Все переплетено і разом покотилось...

На третій день — в щілину світить сонце;
Ескадри хмар могутньо ринуть з гір,
Прямуючи подалі, у безмежний простір.

Чому ця осінь, бач, засмучено пішла?
Бо віхоли зима нестримно надсила,
І дітоньки виглядують в віконце...

Я І ТИ

*...Бувало, вона лягає,
А я приходжу почитати їй казку.*

В. Свідзинський

Налагоджую ранок світлий.
І виорюю мрії світлі.
В сьогоднішня — летіть!
В майбуття — пливіть!
А я — біля столу
На варті — схололу
Долю ловлю.
Я — люблю!
Подаю їй каву —
Не вчорашню — нову.

Напоюю ранок — і знову
Розпочинаю розмову.
Курс — вивіряю, спрямовую,
Світлі мрії — втушковую:

Нехай пливуть,
У безмежжя пливуть...
...Де — світи,
Де — шати любові,
Де — я і ти...
...Зустрінемося!

ВІЧНА КРУГОВЕРТЬ

Чарівна осінь, падає листок,
Мені здається, літо відпливає,
А осінь ще настирніше палає,
Перекидає вітер свій місток:

В майбутнє свято холоду— зими,
Коли і місто, і дерева вкрито,
Та білий цвіт не нагадає літо,
А небо тягне з димарів дими.

Невже навічно льодянить зима?
Чи, може, десь ховається тендітно
Надія-радість, якимсь непомітно
У подорож збирається весна?

І знову круговерть —
Нам посміхнулось літо,
І серце наше —
До надій відкрите.

III. ХУРДЕЛИЦІ ВЕРЛІБРІВ

ЙДЕ ІМЛА...

*Холодно, холодно в грудні,
Вітер пронизує груди...*

І. Куницький*

Шляхи у сонечка осінні —
Котилось десь за небокрай.
Зелені хвилі, а не сині,
Кричали вітру: «Не займай!»

Та яро-плескотні вали
Від пірсу в море пролягли.

Мов вибачаються канати —
З останніх сил тримають яхти,
А капітани стоять вахти:
Не в змозі берег про них дбати.

Дме на причалі буревій.
Людей — розкидано по хатах —
Почав «MacDonalds» позіхати,
Він чує смерчу позивний.

* Іван Куницький — сучасний поет, автор низки пісень, присвячених Ялті.

Чому болить турботне серце?
Насіли хмари, рано смеркне...

Як зграї вічності — фонтани —
Стовпи біляві — аж до неба,
А вітер ловить їх — ганебний —
І на людей — то рух спонтанний.

Заряди снігової крупки
Вкривають листя — йде імла...
У Ялті порозлиго чутки:
У місто приїздить Зима.

ВІЧНИЙ ПРИЧАЛ

Після штормів ущухли враз вітри,
 І от на морі — хвилі, не вали,
 Хмарини попливли, немов у вирій,
 А за ними — чайки, до води —

Чи у пошуках стрімких до їжі,
 Чи то ловлять рідні вітри свіжі,
 А мене не тягне, бач, туди:
 На землі залишено сліди.

Та манить, вирує невідоме,
 Придивляюсь — обрії п'янкі,
 А позаду — залишаю вдома
 Те, що довго снитиме вночі.

Чарівне відлуння стає вічним:
 Рідна хата з білими боками
 Часто сниться довгими ночами,
 Наче пахне добре знаний дим.

Чайка в морі — хвиля не колише,
 Притомилась щира сторона...
 ...У селі — давно панує тиша,
 Й рідні очі, й шибочка сумна.

ДЕ НОЧУЮТЬ ЧАЙКИ?

Для зими — це дуже дивно:
Вітри усухли — і щасливе
Ледь-ледь шепоче море сиве.
А кораблі, як в казці, рвійно

Носами втичено до пірсу.
Невже втомились, мов блукальці?
А ринда стогне і зі шканців —
Пливуть ті «склянки» в сонну тишу.

Туман, прийшовши серед ночі,
Створив у місті дивні плеса.
І, як колись писав Лессаж*,
Фіранки — геть, відразу очі

Вбирають жваво чуже дійство:
В однім вікні — іде вечерея,
А в іншому — у двері вечір
Всім надсилає сни сьйнисті.

Сплять дітлахи, не мають гадки —
Де уночі ночують чайки?
Разом із ними — чайченята,
Може, у морі їхня хата?

* Французький письменник.

Прийде день, а з ним і сонце,
І... до вашого віконця —
Вмить загляне, вмить зігріє...
...А на хвилях — чайка мріє.

МАМО, ПРОБАЧТЕ

*...Тільки шматиночку треба,
щоб було куди впасти із неба.*

П. Воронько*

Крутіль сніжить — не видно і доріг,
Зима із завірюх сплела собі батіг
І трійцю поганяє — та мчить несамовито,
Крутень стріля, вицьвохкує сердито,

Аж вітер стогне, крила підійма,
То й скрізь безмежна сніговінь лягла:
Мені — на плечі, наплічнику — на шию,
І на морозі подих — враз льодніє.

Ріденько — ліс: чи мрії, чи примари —
Розкидано під шиферами хати,
Ходи — годину, будуть зустрічати —
І гавкання собак, а згодом — і дзюрчати

Розмова щира за старим столом,
Белькоче горщик, стогін за вікном:
Могутня заметіль — не вмiє пробачати...
...І тепло, й затишно — мене цілує... Мати!

* Платон Воронько — поет, лауреат премій ім. Т. Шевченка, М. Островського, Державних премій СРСР.

НОВОРІЧНА ПЛОЩА

Тільки вечір засне
І прокинеться ніч,
Зразу місто ввімкне
Золотавее світло.
Оживають дерева —
Вогні — навсібіч,
Прилягли відпочити,
Мов на шиї намисто!

Як же люди зустрінуть
Оцю ніч новорічну?
Хто — у лазню, там — друзі,
Відправлять кудись...
...Я на площу іду,
Там — знайду фантастичну
Ту ялинку, що неба
Утримує вись.

Все незнане, іскристе,
Хоча трішечки сумно,
Бо немає свічок,
А із воску сльоза
Не скрапне на гілки:
Ллється з неба — бездушна,
Закодована кимось
Потаємна краса.

Ностальгіє, облиш,
Бо драгуєш огидне
Почуття, мабуть, старість,
Це — було у віках.
А на площі вирує
Незнайоме і рідне —
Гідна молодь нова,
Наче сонячний птах.

Там, де він пролетів,
Враз — сьйнисті обличчя,
Хоча й стовп — до небес,
То димлять цигарки.
Як завжди — Дід Мороз,
А Снігурочці — личить
Цей петардний набат,
Ніби з неба — фронти...

Є мороз з вітерцем.
Я по площі — два кола:
Зайшли зашпори в руки
І обличчя аж терпне,
Децибели розносять
Гучномовці навколо...
...Я — в метро і додому,
Де і затишно, й тепло.

ЗАМЕТІЛЬ

У хуртовини подихи глевкі:
Захоплює усе, лишає лише смугу,
Цю рятівну роздільну білу смугу:
В безодні очі вбачили стежки.

Летить назустріч розмаїть букетів,
Хурделиця дарує дивні вітлахи,
Адажіо снігів не вернеться туди,
Де небо шепотить одвічні сонети.

Вмикаю світло, біла сніговінь,
Мов посланець небесний, охопила
Авто і шлях моїх надій вітрила...
...Колеса ріжуть з хрумкотом сніжинь.

Гора чи фура? Жовто-сірий серп
Стінає подихом, проноситься пророчо;
Шалений вітер сліпить фари-очі,
Прийма в обійми жадібний кювет.

Ще не кінець! Бо доля віщувала
Кохання щире й глибочінь снігів.
Тріпоче серце, підхоплює, мов спів,
Мотор могутній і... відпуски навала.

Все поруч — піт і сніговінь в круговерті,
Шлях, далечінь — живе надія в серці...

ПЕРЕДЗИМ'Я

З прошарком пиріг*
У засмученій днині
Для всіх випікає
Дбайлива Яйла.
Знімають фіранки**
Хуткі господині.
У Ялті — дощі,
Іще снігу нема.

Поширено чутки,
Що десь в Буковині
Вирують безжалісно
Повені сильні.
У Харкові — сніг,
Як в яйлинській печі,
Тут хліб випікають
Кулиничі.***

* Восени тумани линуть з Яйли і біля Учан-Су з прошарками засинають.

** Після літнього курортного сезону господині перуть білизну та фіранки.

*** Кулиничі — селище на Харківщині, де працює потужний хлібозавод, талановито керований паном Мисиком.

А в Ялті — тумани,
І люди край моря
На гальці шукають:
Чи всміхнеться доля?
Торгівки на ринку
За літом голосять,
Бо в місті — не літо,
На жаль — вже й не осінь...

ЗИМОВІ ОБРІЇ

Світить сонечко спроквола:
Море випхало тумани
І вкутушкує старанно
Береги і шлях довкола.

Та мороз (невже наснилось?)
Віднайшов дбайливо милість —
Все вдягнув в біляву сирість,
Що навколо розстелилась.

Наче в лондонським тумані,
Море поруч щось шепоче,
А вітрець хмарини зносить
І сліди, нам притаманні.

І, як привиди, дерева
Напливають на шляху.
Дітям сонечко на втіху
Надсилає снопик сяйва.

Звечоріло, мигтять зорі:
Знову вітер гонить хмари
До небесної кошари.
Стали обрії прозорі.

А вгорі, бач, місяць блиска,
І ляга зимовий вечір
На шляхів холодні плечі,
Дітям сон несе в колиски.

IV. ЧАЙКИ НА КОРДОНІ

НАРАНКІВ'Я

Величний простір навкруги:
 Не буде моря забагато.
 А санаторії, мов хати,
 Пусті, холодні. Залюбки

Весною приймуть дітлахів,
 Котрим насниться дивне море,
 А зараз хвиля вперто горне,
 Змива кордони берегів.

Ось на теренах глибини —
 Поважні хвилі і сумні,
 Неначе сплять вони в осонні,
 Ліниво котяться вали.

Ліворуч — хижа мілина.
 Злітають, мов збожеволілі,
 Вали у гору, і в дозвіллі
 Клекоче хвиля, мов хмільна.

Назад відкотиться — пісок
 У море тягне за собою,
 Картина вічного двобою
 Землі і моря. Голосок

Вже подає бездомний песик,
І лащить, хвостом тріпоче,
Довірливі собачі очі.
А ген, видмухує димок

Сторожа, що на косогорі.
Цілує небо димарі.
І до вечірньої зорі
Кипить робота в Чорнім морі.

ДОЗОР

*Збереглися польські архіви —
свідчення про операції
запорізького флоту в Мармуровому,
Середземному і навіть
у Балтійському морях.*

М. Мамчак*

Шукає осінь інший вимір,
Легенько вкутана у тишу,
А вітер — листя не колише:
Чи то притомлений, чи — вимер?

Але на морі чую плескіт,
Минулого легку ходу:
Козацькі «Чайки» — вже на рейді,
У Севастопольським порту.

Невже повернуте з походу
Козацьке військо, чи до нас —
З віків, зробивши часу галс,
Бо нам потрібна допомога.

Відчули, мабуть, що не дружно
Ми живемо на Україні.
Болить, болить Старій Старшині,
Бо захищала землю мужньо —

* Мирослав Мамчак — прозаїк, публіцист, керівник станції Військово-Морського Флоту України «Бриз».

Святу Козацьку Україну,
Могутній прапор і тризубець...
Їм прикро дуже; пиха губить
Сучасний день, Святу Раїну.

І враз прокинулись вітри,
Вітрила — повні, сонце — в небі,
І шаблі — в зблиску, і одежі...
Лягли на весла козаки.

Летять ескадри в чуйнім морі,
Крейсують грізно, а кордони
Пильнують чітко, то й віднині —
Загроз немає Україні:

Завжди — і «Чайки» в Чорнім морі.*
І «Сагайдачний»** — у дозорі...

* «Як свідчать литовські метрики, в 1576 році запорозький полковник Нечай здійснив більш ніж піврічний похід ескадри з 5000 козаків уздовж майже всього Чорноморського узбережжя. У цьому поході Нечай «загатив» і Кафу, і Кавказ, і Синоп, і Трапезунд, і Босфор і з торжеством повернувся на Січ. (М. Мамчак, «Україна — шлях до моря»).

** «Гетьман Сагайдачний» — флагманський корабель ВМС України.

ШВИДКЕ ЖИТТЯ

От і добре — прийшов день:
 Його виплутано із пазурів ночі.
 Це, мабуть, щастя,
 Що мовчить мій будильник,
 Хоча сновиди цокаті — вкривають...
 ...Але я розплющую очі.
 Чи зустрине сонце? Чи спить?
 Наче відлуння — погук:

Мо-ло-ка! Мо-ло-ка!
 Свята реальність! Яка
 Витягує із ліжка,
 Але пам'яттю ввібрано сни.
 Тому — помацки, наче із небуття —
 Розтираю свої бугиллячка.
 Невдовзі — кава у шлунку,
 Шматочок хліба — за мною — у сіни...

Та мене, бач, немає:
 Мене ще не народжено сьогодні,
 Хоча — я сконав для ночі.
 Нарешті постукав і зайшов —
 Ніч — печатку на мої підощви,
 Читаю молитви господні.
 Праве око — цілує сонце,
 А місто зустріло — обійми шовкові.

Анітелень комп'ютер:
Мовчить, досинає, наспівує —
Сни кольорові — бо осінь.
Шифром відмикаю настрої,
Відразу — кофейну зернину
Розмелено — очікує...
...А десь чумаки — посіяли дьоготь —
І заспівали старенькі мажі.

Що на спідометрі часу?
Намотали колеса Вічність степу...
...А потім прийшло осоння,
І мені хороше у тім степу,
А потім — зателефонував вечір,
Моя слухавка — не відповіла,
А потім — я виріс і мої крила — зміцніли...

Та не чекає електричка:
Біжу, цілуючи відбитки коліс,
Ось — річка, зранку всміхнена,
Вкладає верби спати,
А день — у нічному халаті —
Фарбує сіренько ночі колію.
Так хочеться пити, що аж смокче — їсти.
Вечоріє. У сновидів — міцні лещата.
Мені — скоро двадцять...

ВЕРЛІБРОВІ ВІТРИ

...Незнані й потаємні —
 Подихи верлібру:
 Лоскочуть серце —
 Враз тріпотять вітрила.
 Мій корабель — ця зала,
 В ній молодь незупинна...
 ...Ввижається — пливу,
 А течія — нестримна.

Фрегати юності —
 Розгойдують шторми.
 Але вчуваю
 Голос незнайомий:
 На сцені дівчина,
 Мов вийшла з глибини,
 Волосся — опліч,
 Очі — враз знайшли

Мене у гурті,
 І вбирають душу,
 А я неначебто
 У просторі лечу.
 А навкруги —
 Ні оплесків, ні шуму.
 Та всміхнена мені —
 Я серденьком відчую:

Її — там! Там!
Ці потаємні риси
Й дівоче тіло,
Що обтягають джинси.
Смужинка талії —
Таємно забіліла...
...Верлібре, рідний,
Напинай вітрила!

Лети, мій корабель.
Я — капітан життя,
А штурман — дівчина,
Й вітри, такі жагучі, —
Я не втону:
Мене врятують очі...
...Хоча з кохання полум'я —
Немає вороття...

...Прокинувся, ще — ніч,
І місяць — за вікном,
Навпомацки блукаю —
Чом мокре простирадло?
Невже штормило?
Буде їх — чимало...
Повіки skleюю:
То насолода — сном...

...І знову подихи —
Пасати і верлібри:
Вітрила повні,
А поетичні бризки
Зволожують її
Волоссячко капризне.
Вбирають очі —
Тіло... без стареньких джинсів.

МІЙ КРАЮ!

Сьогодні в небі
Дивна каламуть:
Блукає місяць —
Стежину переплутав,
А мрії — зібрано
В далеку путь,
Підняв заплічника,
Мов обриваю пута.

То не дроти,
То настрої бринять,
Що мрії — у безмежжя
Довго не пускали.
Вже — за селом,
Чом очі так сльозять?
А погляди мої —
Оці хати ввібрали,

Але — вперед! Вперед!
Де — марево й світи.
Колодязь-журавель
Враз голову схиляє
І промовля: «Водиці набери...»

...Вгамуй-но, серце!
Я повернусь, мій краю!

ОЧІКУВАННЯ ШТОРМУ

Я складу, мов канати,
До рядочка рядочок,
І летить корабель,
І вітрила над ним
Наповняє натхненно
Поетичний струмочок,
І на обрії дихають
Зорі дивно-рясні.

У життєвих морях,
Де припливи, відпливи,
Голубіють таємно
Рідні хати старі.
А навкруг океан,
І думки, наче зливи,
Хижий велетень-вал
Ще дріма в глибині.

Чи втримаю штурвал?
Шаленіє, ген, вітер,
Біло-пінно за лагом,
Небо — просині мить,
Місяць лева ховає
В хвилях сіро-настирних,
Десь причал нас чекає,
Чуле серце щемить.

У. ЕЛЕГІЯ ВЕСНИ

ВЕСНА БІЛЯ МОРЯ

Брала весна білі руки
В відчаї ламати,
Бо хурделиці вгорі
Узялись сичати.
Мов дитятко, і спросоння
В моречко голосить:
Весна-красна — не за себе,
За чаєчку просить.

А тій чаєцці у морі —
Грати та летіти,
Недолузі — біля моря,
Ще й гніздо робити.
Гніздо теє — поробила,
Діточок — зростила,
Весна її, наче мати,
Файненько пригріла.

Тут хурделиці — на гори,
Мов на постіль — спати,
Пролягли — несамовиті,
Та й не цілувати.
А вітрець — нумо казати —
Став у скрипку грати:

«Лети, Весно, аж за море
Доленьку шукати».

Очі сині, чи від туги,
Плакати-но стали,
А на схилах — дрок жовтавий,
Хвилями — услано.
Сонце зважило, кмітливо
Почало творити,
Так добряче всіх пригріло.
Віхоли — просити:

«Не чіпай льодове царство,
Темно-сині тіні —
За Яйлою ще дрімають
Білі сніговії».
Брало сонце до звитяги
Посмішку й турботу:
Як струмочки заспівали —
Скінчено роботу.

ПОЕЗІЯ СЕРЦЯ

*...Бо ритмом повниться земля,
 Бо лиш поезія прекрасна
 Найбільш до Бога промовля.*

О. Веретенченко*

Напруга і тиша вбираються оком,
 Мов пісня чарівна — поезія чуйна,
 Як дотик до серця — пірнає глибоко...
 ...Очікують очі, відчинено душі:
 Тут рими-краплини, слова — найзворушні —
 Запали до серця.

Кивнули-зітхнули омріяні грона.
 Уява малює пейзаж пасторалі,
 А в небі — веселки і подихи грому,
 Невдовзі накоплять нестримні вали:
 І в морі, і в душах, — могутні шторми.
 О, весни громи!

Приміряє серце одежі таємні,
 Із рими — струмочок, з рядочка — потічки,
 Злились — і змивають сутінки темні.
 А слово — царює, а рими — в безмежах,
 Тут присудків ласка, як прапор на вежах.
 Натягнуто струни.

* Олесь Веретенченко — сучасний український поет.

Мелодії слова підносять до неба:
Слухач — нетерплячий, поскрипує крісло,
Сумна ностальгія — то серця потреба, —
Десь марить в розлогах притихле село,
А сонечко птахом на гілку присіло —
Поезія серця.

ВЕСНА У МІСТІ

Та рання тиша розбудила.
Ще темно й сіро за вікном,
В дашок постукує краплина,
Творець негоди — млявий вечір:
Весні накинута на плечі
Дощів одежі.

А місто зморене дрімає —
Комусь-то сніння під дощем,
Та все одно — день нагадає,
Що час ставати до роботи,
Як день новий — нові турботи
Сучасні — грати.

А це розхристане стакато,
То плаче дощик за вікном,
Насунуло думок багато:
Що не побілено димар,
В обмінках — зріс чужинський долар...
...Кишеня схудла.

А на базарах скачуть ціни,
Мов індіанські коні дикі,
Реформи, тобто файні зміни,
Чомусь не западають в око,
Тому і я оце самотньо
Ще подрімаю.

ШЛЯХИ ЖИТТЯ

Повернуло — на травень, повіває — тепло,
У садках кольорить білоцвіт-заметіль,
А Весна — це зачаття бере на крило...
...Генератор надій випромінює мрії,
Ця реальність надії відбілює рвійно:
Розминемось — із часом?

Чи зустрінемося знову в осонні
На пелюстках ранкової тиші?
Розпочато ходу — різнобарвні події,
Що життя обумовлюють в місті,
А щоб ніч не знайшла у оселю містки —
Зачиняємо двері.

На теренах турбот — інфляційна мотузка,
Хоча мрії рожеві, та хочеться їсти,
Підперезують ціни — відлітає луска,
Безпорадна реальність зазирає у вічі:
Що було — задешево, подорожчало — вдвічі,
Захистить нас Держава?

Чи ні? Чи вона, бо' — не дай, збанкрутіла?
Чи то сядіє в двері несита імла,
Чи своя все ж сорочка — найближче до тіла?
А Весна у безмежах відкриває шляхи:
У родинях і гніздах ростуть дітлахи —
Невмируще життя!
Незгасима — надія...

ТВОРІННЯ БОЖІ

За день до Вербної неділі —
Цей місяченько — на півнеба:
Тому стоять дерева білі —
Чи то від місячного світла,
Чи то напровесні розквітла,
Краса дівоча?

В кінці садочка — алича
Стоїть. Мов файна наречена —
Дурманом цвіту пригоща,
І вже сватів — від дубини
Синиці швидко привели:
Ідуть заручини.

Вбирає око дивоцвіти,
А поруч — подруги в зажурі:
Бо груди слив, немов наліті,
Чарівні співи — навесні...
Вітри, від збудження — хмільні
Ідуть — весілля.

А з часом — радість і турботи:
До гнізд пташиних хижачи —
Як сойка — дружно всі супроти.
А у рослин, як і у людства,
Хижача гусінь — на дерева —
Тремти, листочок.

Неділя Вербна — всіх рятує:
«Хай люди розігнуть-но спини».
Рослинам, птаству надає
Із скрині дощ і прохолоду,
П'ють дощову, з криниці воду —
Творіння Божі.

ВЕЛИКДЕНЬ

Двері Царства — відкрито,*
 Двері Неба — відкрито,
 І седмиця — таємно-чарівна.
 Та сьогодні ніхто не стає на коліна:
 Тільки — молено.

А у Лаврі іде літургія,
 А у місті святім — євхаристія,
 Бо між нами — одне відчуття,
 Що ми разом несемо до храму —
 І паски, і скоромне.

А яйце — наче символ нетління,
 Бо вже стало не біле — червоне,
 Може й з воску — одне відчуття:
 Що Христос — поза смертю,
 Літургія життя.

Ці паски, що на дріжджах зросли,
 Наче знають — то віра Христова,
 А солодке у тісті — солодка і днина,
 А ізюм, мов надія, духмяна і дивна:
 Воскресіння Христа.

* На Пасху в церквах відкривають вітварі, котрі наразі завжди зачинені: йде сім днів свята — седмиця.

Златоуста слова — оці служки в сутанах —
Сповідують про Божого сина
Й перемогу над смертю — вона відступа.
Хай дарує нам доля наснагу Христа,
Воскресіння його — то майбутнєє людства:
Перемога над смертю...

Я І МІСТО

На волю дала мені доля
 Дві жмені, а в жменях — нічого.
 Беру той дарунок для ока,
 А розум і серце — нівроку
 Не чують.

Чи, може, ти мала на оці
 Шляхів далечінь і безмежжя?
 То я, наче плуга у землю,
 Виорюю долі стерню:
 Сучасні одежі вдягну

Мого сьогодніня — і в місто,
 Що завжди зустріне відкрито,
 Для мене — найкраще у світі,
 Воно — головне у житті:
 Так легко у ньому.

Так легко у ньому в осонні:
 І сонечко, й море — обіймуть,
 І чайки, мов яхти, пливуть.
 А хвилі і вітер — шепочуть:
 Лети — в далечінь.

Та думки припливи-відпливи
Немовби питають: «Навіщо?
Бо ще не забули шляхи
Відлуння твоєї ходи».
А місто?

Чи в змозі без мене прожити?
А вік для людини — це мить,
Бо ми, ніби рідні брати,
Що разом долають гіркоту,
А радість — то доброму гостю,
Дякую, місто!

ВЕСНЯНІ НАДІЇ

Маки червоні
 Пісочку в долоні
 Голівки схилили.
 А велетні-брили,
 Дарунок від моря,
 Зимового моря:
 Могутні хвилі
 Ці схили створили.
 Лишився — пісочок.

А море — плакуче,
 А море — хлюпоче:
 — Віддайте пісочок,
 Віддайте горбочок!
 Уздовж узбережжя,
 Де море — безмежжя,
 Пісок і турботи,
 І де-не-де люди.
 Що з маком робити?

Ці маки, як доля,
 З херсонського поля:
 Чи вітром занесло,
 Чи море хлюпнуло,
 Чи сонця відлуння,
 Вітання — минуле
 До нас прилетіло

В любові на крилах...
Де люди поділись?

Як море — хлюпоче,
Як море — лоскоче!
Враз очі ввібрали,
Весна — надіслала
Надію солодку
І мрій позолоту:
Що вітер — ущухне,
А хвиля — зігріє,
Що... літо прибуде...
І... щастячко прийде!
Невдовзі...

ТАЙНОЩІ РАНКУ

Висвітлює зранку заспане сонце
 Сліди, що на пляжі, і жовтий пісочок.
 І разом із морем, що мирно хлюпоче,
 Дає сьогодні духмяний клубочок.

Ці пахощі дивні, згадаю Курили,
 До нас завітали — відлуння далекі,
 Ще чайок немає, далеко — лелеки,
 Та день відкриває свої небосхили.

Тут вітер і сонце, прозора навколо:
 Ще люди дримають, хоч миють пір'їнки
 Лебедиків пара, то й — замкнуто коло —
 Вже ранок почато, останні хвилинки

Доснить в забутті зачароване місто,
 А голубів згряя — гуляють на пляжі —
 Чи в пошуках їжі? Шукають пропажі?
 Відразу на березі — затишно й чисто:

Співає зозуля, неначе у лісі,
 Синиця спросоння зайшла у цвірінні,
 А чайка-сирітка вдивляється в хвилі,
 І море гойдає хлюпневі пісні.

Тут обрій — безкрай; хмаринки, мов мрії,
 Ввібрала блакить неосяжного неба.
 Всього — забагато, яка ще потреба?..
 ...Кохання і щастя — одвічні надії.

VI. МЕРЕФ'ЯНСЬКА НОСТАЛЬГІЯ

ЗУПИНІТЬСЯ, ЛЮДИ

Моєму Харкову

Я — на алеї парку Шевченка,
А дерева навколо — зажурені,
То від смутку: немає землі
На дерева і квіти, а задуха — ляка:
Звідки вона?

Я — угору, вище кав'ярень і зрубів,
Впевнений — само себе місто губить:
Деревам — не розгулятись, зелені — поготів,
Маршрутки на Сумській, наче вовки,
Стогне брук.

Каблуки на підшвах — цокають,
Ані сороки, ані сойки — пиво п'ють:
Пристосовано до міста, кинули домівки,
У зажурі стоять давні ліси.
У місті — біси.

Земле моя, все контрольоване тобою,
Це я, самотний перехожий, молю:
Люди, любіть землю — вашу й мою,
Люди, не зворушіть землі двобою...
Бережіть Землю!

Я — вниз, де перехрестя платформ-брил:
 Сили землі зустрілись — місто навпіл,
 А мить захмарила сонце, до неба — пили,
 Земля — схудла, океани — хлюпнули,
 Які шторми!

Цунамі серця зустріли цунамі Землі:
 Громи-бентеги покочено відлунням неба...
 ...В парку Шевченка вирубають дерева,
 А вечір вмито пивом — у нестямі.
 Зупиніться, люди!

ЗЕМНІ ТУРБОТИ

Цвітуть в Мерефі абрикоси.
Мовчить вітрець — і хмари тануть,
А серце вже надію просить:
Турботи, що не впали з неба,
Тому й побілено дерева,
До праці — кличуть.

В шкільному дворіку — дівча.
Якусь розсаду в землю тиче,
Сповзають джинси, насіда
Ласкаве сонце — на сідниці.
Хлопчачі погляди, мов птиці,
Обпекли — крила.

Обличчя — всміхнені, а лихо
Десь заблукало серед ночі.
Спізніла думка — в місті тихо,
Біжить швиденько до маршрутки,
Й таксі на площі, мов жуки,
Шукають — гривню.

Гінке шосе йде через місто:
З віків єднає Схід і Південь,
На цім шляху вже стало тісно —
Колись возили мажі сіль,
Тепер — автівки звідусіль
Прибігли в місто.

Немов відлуння давнини —
 Торгівля жвава у Мерепі.
 Вздовж траси — пахощі смачні:
 Тут для транзитного туриста —
 Біляш і посмішка іскриста:
 Куштуйте, люди.

У місті — чутка, що весна
 Завзято скопує городи.
 Базару гомін долина,
 А на лотках — реклама кличе:
 Парфуми змінюють обличчя —
 Весна сміється...

ХТО ЗУСТРІНЕ?

Мерехтливим вкутушкано шлях —
І Мерефа набігла на очі.
І не світиться жовтим в будинках:
Щирий день не добіг ще до краю...
Та сумує в примовклім краю —
Заклопотаний вечір.

Обережно сідає на гору
Напівнеба розпечене сонце.
І раптово спадає на думку,
Що зупинено час на межі:
В посірілому небі, неначе дощі,
Електрички відлуння:

Засвистіла і з гуркотом зникла.
Віднайшла собі думку — покинути місто:
Передбачена ніч своє міццю взяла,
І тумани на вулицю помацки вийшли,
До сусідів підсіли, ніби друзів знайшли —
Гомінливо-півсонна — Мерефа.

Сорок кроків пройти — і домівка,
І ліхтар біля хати вбирається оком,
А гудіння хрущів із садка долина...
...За фіранками — тінь, мов за серце взяла,
Добігаю надію — та думка сумна:
Ніхто не зустріне...

СІЛЬСЬКА ТИША

В селі стоїть незвична тиша:
 Не будить дзвоном череда,
 Замовкли півні, мов біда
 Ізнову в гості завітала,
 Чи то незнана ще навала?
 Це — сьогоднішня.

Поваги вимага село:
 Бо ще від прадіда і діда
 Всіх годувало і цвіло.
 Із того цвіту йшла культура,
 А потім — молодь піросла.
 Що залишилось?

Дві революції на вік —
 Це, доле щира, забагато,
 Дитячий сміх, наразі, зник.
 Вже не ревуть в селі корови,
 Діди — спились, лишились вдови —
 Городи полють.

А мрія — райдужна й сяйниста.
 Реальність дивна у селі —
 І молоко, і яйця — з міста,
 Пливають чутки в часи ранкові —
 Тепер в містах живуть корови.
 Усіх годують.

А влада? Байдуже — у днину:
То й депутати, що з села,
Плетуть з законів домовину.
Та не байдужа ще Природа —
Сади цвітуть, картопля сходить...
...Іде — життя.

ВОІСТИНУ — ВОСКРЕС!

*Так ось який ти, світе,
зелен-золот,
Давно відомий з
вицвілої казки.*

О. Веретенченко

Повернемо ми знову — в Мерефу:
Де від цвіту аж день зашарів,
А бджолине сімейство — нектару
Набирає в свої хоботочки
І несе в потаємні куточки —
До сотів.

Мереф'яни, мов бджоли, старанно
Скородять чорно-зблискні городи,
А їх доля — така безталанна —
Надсилає слабкі приморозки:
І на тісто, й сади, та вплигають паски
До духовки.

Це реальність, давно вже немає печі,
Чи то вдача жінок постаріла,
Бо купують паски у Кулиничів
І додому — до столу, для свята,
А хлоп'ята — у дінцях колупають дірчата.
Куштувати — потреба.

А під вечір — як в давні давнини —
У корзинки — паски і червоні яєчка,
І до церкви — де люди-хмарини,
Тут, мов рясами, вметено двір
І з молитвою — вірою вклонено вечір:
Христос — воскреснув!

Так, воскреснув Христос і надія,
Що молитва і віра захистять Україну,
За турботу і чемність віддячить Земля.
Великоднє застілля зібрало родину
І притомлений піст — усіх розговля:
Бо воскреснув Христос!
Розцвітає земля!

ЩАСТЯ БУДЕ?

Я приїду. Я завжди пам'ятаю
 Рідне місто й розставлю верші,
 А в ті верші, мабуть, впіймаю
 Давніх друзів, бо завше маю —
 Радість зустрічі.

Моє місто дріма, як дитина.
 Шляхи — мрії — ввібрали тіні,
 Чи з дитинства оця глибина,
 Але тиша така, як була.
 У безмежжі:

Серед неба — зірки балакучі,
 Мов вітання Чумацького Шляху,
 Келих ночі наповнила Вічність,
 Електрички свисток, наче Півень,
 На спалахканих лезах.

Як завжди? Як було? Та чи — буде?..
 Моє місто — старе, та нові в ньому люди.
 Хто забуті пісні серед ночі гукне?
 Тільки — спогаду тінь, вітер давній гуде.
 Щастя — буде?

СТЕЖИНИ ЖИТТЯ

Здогадаюсь і на неї вийду,
На свою — в мереживі доріг.
Бо вгорі цей місяць повновидий
Випікає зоряний пиріг.

Пригощає, та не можна з'їсти,
Бо до нього стеженька крута,
Мов додому, коли йшов я пішки:
Далеч — здолано, надія — пророста.

А минуле — знову голосило
І зривало з вірного крила:
Мрії — море, вітер і вітрило,
Їх багато, стеженька — одна.

Ніч комусь, бува, всміхнеться щиро,
А для мене — довга і сумна,
Наче здолано отой незваний вирій,
Доторкнувся я до рідного вікна.

Тут — шириця у сріблястім світлі,
А спориш до сіней загляда.
А реальність, як завжди, нетлінна:
Хата — зморена, з-під стріхи вигляда...

ДОРОГА КЛИЧЕ

Біля хати росте верба,
А в ярочку — дзюрчить криничка,
Гуркіт лине, та не ляка:
То на Харків біжить електричка.

Чом неспокій на серце ляга,
А заплічник стискає спину?
То дорога мене зазива,
Я по ній у Безмежжя лину.

Там побачив безкрай світ,
Україна — найбільше диво,
Пам'ятав батьків заповіт —
Все очима вбирив кмітливо.

Та куди не вели шляхи —
Мене завжди Мерефа зустріне,
На подошвах — стежок сліди,
А в душі мерехтять сивини.

Хай у серці ярить Яса,
Дивний ранок збирає роси,
Над Мерефою наплива
Зоренебо — гінке й суголосне.

ЗМІСТ

ГОЛ І ДОЛЯ

Гол і доля	4
ЄВРО-2012	6
ЄВРО-Будда	7
Невільники поля	8
«Металіст», атакуй!	9
Гра	10
Футбол	11
Ностальгія	12
Вечір прощань	13
Нивки	14
Гол	15
«Футбол»	16
Друге дихання	17
Золоті ворота	18
На стадіоні	19
Міжсезоння	20

РОСТИ, ВЕСНО

Рости, Весно!	23
Тасмниці життя	
1. Багаття	24
2. До життя	24
Велосипедист і вітер	25
Вічне світло	26
Погук села	27
На варті — тиша	28
«Із чого іграшки? З металу, скла?..»	29
Оновлення	30
Віки озвалися	31
«Пізній вечір, ми наодинці...»	32

В пошуках щастя.....	33
Останні сніговії	
I. «Надворі — дощ...»	34
II. «Серед подій...»	35
Відлуння війни	36
«Вбирає погляд іздала...»	38

БАГАТСТВО

Багатство	40
«Ті, що в минулім, так довго гнітили...»	42
Настрій	43
Хто хазайнує?	44
Надія	45
Пошуки кохання	46
Мене забуло літо	47
Осіння любов	
I. «Плакуче море...»	49
II. «В Алушті — пляж...»	49
III. «Чи то жива, жива моя любов...»	50
Новорічний щем	51
«Веселка в грудні — ніби поцілунок...»	53
Елегії	
I. «Море відійшло відпочивати...»	54
II. «Зазирнули? Що на тому боці?...»	54
Зима	
I. «Прямує місяць з Заходу на Схід...»	56
II. «У Ялті — ніч, і диво-місто снить...»	56
Із Равіля Валєєва	
«Хмаронька спить...»	58
«Крапля летить...»	58
Із Антоніни Гур'євої	
«Вірші, мов коні, та різних мастей...»	59
Із Наталки Маслової	
«Я зберу спокій, як збирають зірки...»	60
«Змінляли хвилі на хвилювання...»	60
«Птиці здавалися...»	61
Скарби вічності	62
Космічне рівняння	63
Ластовиння спогадів	65
«Чом не мені співає соловей...»	66

Перемога — буде!	
I. «Дванадцять метрів — з балкона до людей...»	67
II. «Міркую, зважую, неначе я живу...»	67
III. «Життя тривожне, як острах, сьогодні...»	68
IV. «Є — Україна, мова, щирі люди...»	68
Ранок і ніч	
I. «Цілує сонечко шляхи біля Дніпра...»	69
II. «Вже ніч пройшла, скоріше диво-вечір...»	69
III. «Дніпро і світло, немов візитки люду...»	70
IV. «Таємний вечір і світлові круги...»	70
Молочні ріки	
I. «А я туди щовечора ходок...»	71
II. «“— Яка ідилія”, — буркоче телевизор...»	71
III. «Лягає в ранок ранній рев корів...»	72
Сію щастя	
I. «Довжезний міст сторожать ліхтарі...»	73
II. «Смугасту темряву, оці світлини ночі...»	73
III. «Зориться день. Я вірю, прийде день...»	74
Я повернуся, мамо!	75
«У домівці під вечір затоплено піч...»	76

ВИБРАНЕ

Із альманахів «Слобожанський круг»	
Дві липи	78
Вітри жнив	80
Де ти, мамцю?	81
Злігає душа	83
Щем	85
Осяйний спомин	86
Із книги «Ялтинські акварелі»	
В обіймах моря	88
Таємний скарб	90
«Я молитву читаю щодня...»	91
Чому не ми?	92
Причали серця	93
Гомін і спокуса	94
Дурмани Ялти	95
Сторожа міста	96
А в моря очі сині	97
Доля	98

Нічна ностальгія	99
«Останні промені лягли на полонини...»	101
Із книги «Чайки на кордоні»	
I. Обрії літа	
Обрії щастя	102
Слобожанська ностальгія	
I. «В моїм садочку досягають вишні...»	103
II. «Ми — втікачі, бач, біжимо до моря...»	103
Мій Київ	
1. Столиця	105
2. Перон	106
3. Експрес	107
Місто кохання	108
Бахчисарай	
1. Шляхи	109
2. Сьогодні	110
II. Осінні пасторалі	
Осінь	112
Останні надії	114
Опадає листя золотаве...	115
Бал таїнства	116
Пам'ять	118
Роздуми	119
Три дні передзим'я	120
Я і ти	121
Вічна круговерть	122
III. Хурделиці верлібрів	
Йде імла...	123
Вічний причал	125
Де ночують чайки?	126
Мамо, пробачте	128
Новорічна площа	129
Заметіль	131
Передзим'я	132
Зимові обрії	134
IV. Чайки на кордоні	
Наранків'я	135
Дозор	137
Швидке життя	139
Верліброві вітри	141
Мій краю!	143

Очікування шторму	144
V. Елегія весни	
Весна біля моря	145
Поезія серця	147
Весна у місті	149
Шляхи життя	150
Творіння Божі	151
Великдень	153
Я і місто	155
Весняні надії	157
Тайнощі ранку	159
VI. Мерехф'янська ностальгія	
Зупиніться, люди	160
Земні турботи	162
Хто зустрине?	164
Сільська тиша	165
Воїстину — воскрес!	167
Щастя буде?	169
Стежини життя	170
Дорога кличе	171

Літературно-художнє видання

КИРИЧЕНКО
Віктор Олексійович

МЕНЕ ЗАБУЛО ЛІТО

Поезії

Технічний редактор *Є. Онишко*

Підписано до друку 20.06.14. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 11. Наклад 100 прим. Зам. № 15-28.

Видання і друк ТОВ «Майдан»
61002, Харків, вул. Чернишевська, 59
Тел.: (057) 700-37-30
E-mail: maydan.stozhuk@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 1002 від 31.07.2002 р.